

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

PUTTY GÉZA NY. HUSZÁRSZÁZADOS LEÁNYA: MÁRIA.

VERES Jánosné, udvari és kamrai fényképező felvétele 1., Harmadik-ú. 3.

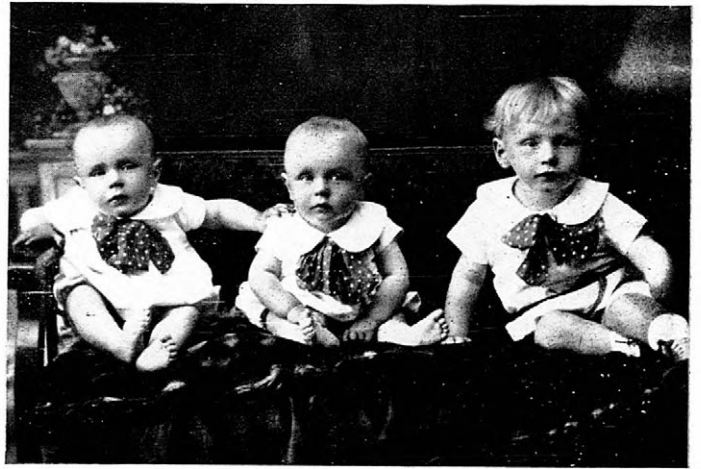
A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK!

péteri Takáts Margitka, Pestszentlőrinc. A Limanovánál hősi halált halt, péteri Takáts Gábor százados árva.

Bartha László tiszalöki ref. esperes gyermekei.

Horváth Lajos gyógyszerész és neje sz. Márta Bözsike fiai: István, Géza, Lajos, Hodász.

Bogdán Linka és Tóth Eszti, Beled.

Brunner Sárika és Bathory Lacika, Kiskundorozsma.

MAGYAR ÜRÍASSZONYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: Aut. 107-23 * Előfizetési ár: egész évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 6 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

Örökmécs

Írta: Lázár István a Petőfi Társaság tagja.

Kuporogtak a sírok mellett, némán rakosgatták a méceseket és fenyőkoszorúval borították be a holtak hajlékát, melynek csak négy deszkaszál a bútor. A gyergyói temető. Az ősi hún hamvak... Gyimes felől ereszkedni kezdett az alkonyat.

— Sötétedik, — szólalt meg egy anyóka a szélső sírnál. — Közeleg a szent éccaka...

Harangszó kondult a barnuló homályban, csendgőn és álhíatosán.

— Üdvözlég, Mária... — rebtent föl az ima csendesen.

És gyújtogatni kezdték a gyertyákat a sírokon. Megannyi szentjános-bogár. Száz és száz imbolygó lángocska. Özvegyek és árvák arcán rengedez a fénypáztájuk lágyan és haloványan, mint valami elepedt mosoly. Tán a holtak szíve világít föl a sírból e napon, mikor az ő szellemüknek áldoz bánatával a kegyelet...

Fekete foltok a fénymezőben — —

— Mennyi elhagyott sír! — nézett szét az anyóka szomorúan.

— Vánnak árvák, kik még holtukban is árvák, — felelte egy másik sír mellől valaki.

— Amióta „igy vagyunk”, — jegyezte meg a harmadik hang elfogódva.

A mécesek fénye föláranylott a temetőben.

— Rabok vagyunk, — suttogta valaki.

A gyertyák könnyet sirtak a sírokon.

— Szegény komámasszony, milyen sötét annak is a sírja... Szegény Kovácsné!

Az éjszaka hallgatódzott a keresztfák között.

— Hol a fia? — kérdezte oldalt az öregasszony.

Árnyék mozdult és felzokogott a sötét sír mögött.

— Ki az? — rezzent föl a virrasztó-asszonyok csoportja.

— Én vagyok...

Fiatol oláh katoná. Ruhája cefre rongy. Puskája nincs, csak oldalfegyvere. Szeme könnyes. Arca viasz-sárgán fénylik, ahogy rátűz a remegő mécesvilág.

— Nini, a Ferkó!

Ő volt. A Kovács Ferkó.

— Hát te hogy kerültél ide? — csodálkozott rá a keresztanyja.

— Megszöktem, — felelte csöndesen.

— Hogy-hogy? —

— Hát ott hagytam az oláh posztót...

— Pszt! — riadtak meg az asszonyok.

— Csönd. Csak a méces seregegett.

— Mér'?! — ijedezett a keresztanyja.

A legény viaskodott a fájdalommal.

— Az anyám sírjához — mormogta bánatosan.

— Elfoghatnak! — suttogta szélről öreganyó.

— Fogjanak!...

És leült a sötét sír fejéhez.

— Mi Atyánk Urísten, ki vagy a mennyekben... — rebegte valaki.

Gyertyaerdő lobogott már a temetőben. Az éj leszállt a földre. Ezer és ezer méces. Ezer és ezer csillagocska. Sójaj és gyantaillat szálldosott az éjszaka fénycirádás függőnye alatt.

— Nincs gyertyád? — kérdezte az öregasszony halkán.

— Nincs, — szólt a legény mogorván.

Az asszonyok fölfigyeltek.

— Szegény... — suttogták végig a soron.

Viaszszínű kezek hanyatlottak a sírokra, babráltak rajtuk tétován, aztán mozdult és megindult lassan a méces-csillagos menet... Ki-ki kettőt hoz... Ki-ki két lángocskával áldoz a boldogult halottnak s az élő szenvedőnek...

— Itt van, fiam, — rakták körül a világítatlan sírt.

A fiú eltakarta szegényében az arcát.

— Hozhattál volna bár két szál gyertyát az anyád sírjára... — dorgálta az öregasszony szeliden.

— Nem volt... nincs... — jajdult föl csendesen. —

Semmi sincs... csak ez a sír...

Az öregasszony feje lehorgadt.

— Értelek, fiam...

És visszament az ura sírjához imádkozni. A legény pedig ráborult a keresztfa tövére. Árnyék, ki jajgat, bár hangja nincs:

— Tavaly nyárutón még sarjut kaszáltam Mike-mezején s boglyába gereblyéltem veled, édesanyám...

— Éltünk valahogy özvegyességben és árvaságomban, mióta elesett édesapám a lengyel mezőkön... éltünk csendesen és békességesen az ő emlékezetének, de jött a parancs nyárszaka múltával s bevittek engem oláh katonának...

Szél indult a rab havasok felől s végigsójajtozott a temetőn. A legény suttogva panaszkodott:

— Bevittek oláh katonának, kínoztak és félholtra vertek a magyarságomért... de türtem, mosolyogva türtem s csak azon imádkoztam, édesanyám, hogy meg ne tudd a kínzatásomat... de megtudtad, és meghaltál én-érettem... bánatba haltál, te jó, te szent — —

Megölelte a keresztfáját és összezsikordult a foga.

— Urísten, ki teremtetted az oláh szívet! Még a holttestedhez sem engedtek haza... Oláh törvény! Oláh gazság! Elvették, elköttyavetyélték a kicsi házunkat... adó fejében... mindenünket... Anyám sincs! Hazám sincs! Csak a bánatom nem hagy el... csak a fájdalom marad velem. — — Átok az életem!

De ime, világít az anya-szív, fölragyog a sírből a mécesvilágban s fia könnyes arcára mosolyog! Dicsőség a

halottnak. — — A szökevény imára kulcsolta poros kezét s hangja fölemelkedett:

— Édesanyám, lelkem, tudsz-e aludni sírodban? Rab lett a nemzeted. — — Van-e pihenésed odalent, mert nekünk nincsen idefent! Hegyeink, völgyeink, erdeink, folyóink oláh járom alatt nyögnek... a rab-Erdély, pedig a mi szívünk!

Árnyék mozdult ott túl a kereszték mögött. A mécsvilág megnőtt s rárebbentette fénytaraját. Ember! A fején tányérsapka, vállán vörös rózsza és antant-szifj a derekán — —

— Pszt! — riadoztak az asszonyok.

De a legény nem hallotta, csak imádkozott.

— Légy szószólója nemzetünknek a Mindenható Úr előtt, ki teremtette a magyart. — — Könyörögj, hogy adja vissza elrablott hazánkat! Ó, adja vissza. — —

Az oláh csendőr már mögötte állt. Vihogó démon. A szeme tűz. Emelte sötét öklét s arcába sújtott, hogy a sírra bukkott a legény.

— Mi az?!... — vicsorgott rá őrző haraggal.

A mécségető asszonyok megdermedtek.

— Mit imádkozol? — kacagott a csendőr a bánat tengerében. — Erdély kell! Nesze! Bitang, kutya magyar!

Ugrott a legény. Villám, aki öl. Oldalfegyverét mélyen a csendőrbé vágta.

Ajándék

— Történelmi novella —

Írta: *Somfay Margit*

Magasan lobogtak a kályhában a fenyőhasábok lángjai. A címerekkel teleaggatott falakon, az ablak kárpitján, a sötét bútorokon játszott a fény. Ragyogása oly erősen megvilágította a szobát, hogy az asztalra állított gyertya fölöslegesen égett.

A kályha mellett, a rókabőrrel takart székekben az öreg vitéz köszvényes lábait melengette a tűznél. A láng patogó, sercegő zenéjénél furcsa táncal forgott emlékezetében a mult megélt sok napja. Volt ott hare, multság, remény, gyász, vegyesen.

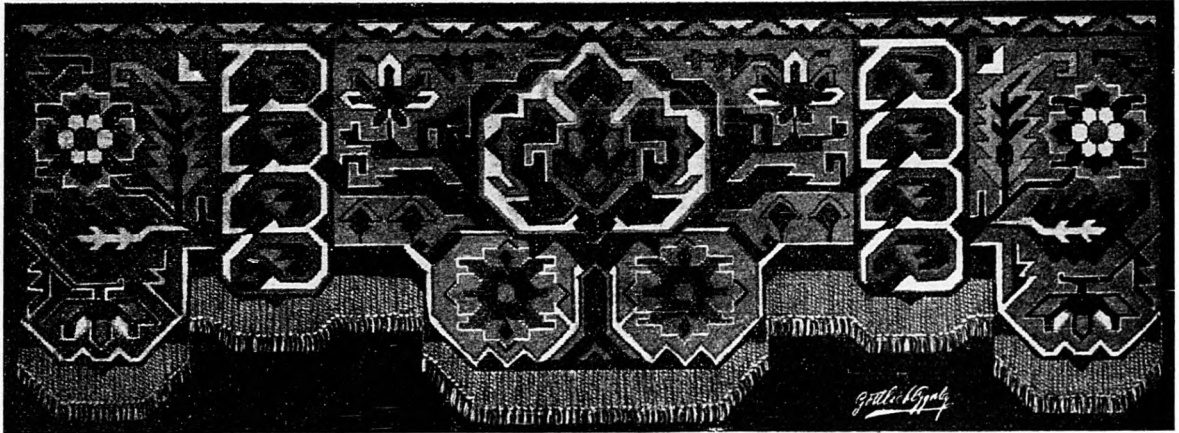
A fiatalabb vitéz a jövődőt kémlelte. Nem sok jót látott benne.

— No! Mi leli kegyelmedet? — fordult feléje az öreg vitéz és rácsodálkozott a szomorú fiatal arcára.

— Nehéz úton jár az életem szekere. Nyakamat törhetem, kátyuba ragadhatok. Csak vigasztalót nem remélhetek.

— Valahogy mindig volt! Majd csak fordul a kerék a kegyelmed részére is.

Könnyű ezt mondani. De nem sok reménység van

Szmirna drapéria vagy falvédő. *Gottlieb Gyula* iparművész (Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 17, II.) terve.

— Oláh!

A nagydarab ember eldőlt, mint a zsák.

— Menekülj... — sikították az asszonyok.

Megfordult Kovács Ferkó, megigazította még anyja sírján a felborult mécsket, aztán futott...

— Gyilkos! — verte föl az oláh szó a temetőt.

Jöttek a csendőrök.

— Arra ment! — kiáltotta valaki.

A csendőrök a fenyőcsapos kerítésnek rohantak, keresztül a sírokon, az omló mécsvilágocskák közt, a gyilkos után...

— Állj! — csendült meg a magyar szó ércesen.

Az erdélyi asszonyok. Elöl öreganyó. Fején fekete kendő. Arca lángol. Az élő gyász. Az élő parancs. Szoborrá dermedve int.

— Elég! Vissza! Ne tovább! — —

A csendőrök meghökkenek.

— Ki, ki innen, ki... a magyar temetőből!...

Tartása ére. Szeme villámlás. Az örökmécs. Az a tűz, amellyel Attília irányította világok küzdelmét... A csendőrszurony lecsúszott a melléről csendesen.

— Menjünk... — sompolyogtak el az oláh farkasok.

És megzendült a virasztó asszonyok éneke a halottnak fölött:

— Isten, áldd meg a magyart...

Ég-föld zengte. A sírok is. — — —

hozzá. Hogyan fordulhat a kerék egy kitagadott, kitzsított, árva, koldus legénynek?! Aki ma itt, holnap ott, de sehol sem a maga jószágában és sehol sem állandóan. Hej! pedig csak egy szavától függött, hogy egy gazdag uradalomba beüljön. Egyetlen egy igenétől. Ninés féleszendeje, hogy a nagybátyja, a gyermektelen gazdag Illésházy megkínálta Trencsén várával és a hozzátartozó falukkal.

— No, ritka kemény, makedes fej a kegyelmedé! — dohogta az öreg vitéz.

— Csak hűséges.

— Bár inkább ravasz lenne, meg élelmes!

— Mikép érti ezt?

— Ugy, hogy mutatta volna azt, amit kívántak kegyelmedtől, akkor megkapta volna a vagyont, beült volna Trencsénbe. Idővel meg tehetett volna, amit akar!

— Képmutatást ajánl nekem kegyelmed?

Az öreg vitéz bosszúsan dörmögte:

— Képmutatás! Képmutatás!... Ha alkalmasabb szót nem talál rá! De ha az is! Annyi teherrel még szállhat a lelke felfelé!

— Maradjon csak ilyen teher nélkül!

Az öreg csizmás lábával jó néhányat rugott az égő hasábokon, mintha igazítana rajtuk, de inkább a felforrta duhe mozgatta a lábát. Fullánkja volt minden szavának.

— Tán csuhás barátnak készül kegyelmed?

— Még álmomban se gondoltam ilyenre.

— Nohát akkor!! Mit méricskéli, latolgatja a szókant?!...

— Hittagadás az, amire kegyelmed biztat, nem jó tanács.

— És aztán?! Kegyelmed kardforgató vitéz ember. Hígyjen egy Istent, ne vegye el más jószágát, ne paráználkodjék, a harcban becsülettel kitartson. Pápista! Kálomista! Egy az Isten és Jézus mindannyiunkért meghalt.

— Ha kegyelmed helyében lennék, visszamennék jó atyjaurához. Egyszeribe elülne a csapkodó harc, acsarkodás. Aztán vagyona is lenne, idővel magas méltósága is. S ami a legfőbb: asszonyt is szerezhetne. Nekem ennyi idős koromban hét gyermekem volt már. Kegyelmed meg — bár jól bent van az időben — még senkire sem hagyta az Eszterházy nevet. Ha egyébert nem, hát ezért fordítson köpönyeget.

Eszterházy Miklós előtt egyszerre gyanus lett az öreg buzgó beszéde.

— Tán csak nem kérték meg kegyelmedet, hogy a lelkemre beszéljen?

Az öreg vitéz kirugta maga alól a székét. Tűztől vöröse gyúlt area még vörösebb lett a méregtől.

— Jó, hogy egyebet nem mond! Teszem azt, hogy „megfizettek“. Engemet nem biztatott senki. Magamtól beszélek, mert sajnálom deli külsejét ily rossz sorsban látni. Hisz e helyen is számláltak a kegyelmed napjai. Mágócsy urunk özvegye hamarosan új házasságra léphet... aztán... ha Munkács olyan vakbuzgó protestáns urat kap, mint amily vakbuzgó pápista kegyelmed... akkor, innen is odébb állhat.

Eszterházy vonásai a nagy belső tűztől megkeményedtek.

Mély, súlyos esönd lett erre. Csak a hasábok pattogtak a tűzben s a gyertya sercegett az asztalon. Aztán ajtótarás, csukódás hangzott, majd a távolodó öreg vitéz lépéseinek csattogása az ámbitus kőköckáin. Mindig megszabtról, mindig halkabban.

Eszterházy elgondolkozott az eléje dobott lehetőségén. Egy vigasztalása azonban volt. A gyászszövet kitölti az özeget. S az még kerek tíz hónap.

Nehéz gondolatok mellett mult felette az éjszaka és ólmos, ködös reggellet virradt a másnap, az újév első napja.

A várkapornában istentiszteletet tartatott az özvegy, Dersffy Orsolya. A legkisebb belső cselédig mindenki ott volt a kápolnában. Egyedül Eszterházy nem. Külön, a saját szobájában imádkozott. Ott állt az elvont kárpitú ablak mellett, alázatos tartásban, lehajtott fejjel, összekulcsolt kézzel. A gazdag hőesében fehéren feküdt előtte hegy, völgy, erdő, minden.

— Kegyelmes Jézusom! Nézd árvaságomat, hozzád való hűségemet. Ha mérsz még csapást reám, nem kérem, hogy ne tedd, csak arra kérek, erőt adj az elviselésükre. Ha nem elégeted meg szolgádom, viselem tovább is a terhet, de ha megelégeted, ha jobb sorsba vezérelsz, erős hittel, buzgón, buzgóbban mint eddig, szolgálok neked. Fáj, hogy kiűzettem az apai hajlékból és hogy elveszték minden rokonleket. De akárkit vesztek, csak a te kegyelmedben maradjak mindig meg!

Mélyen lekonyult feje az összekulcsolt kezekre.

Igy talált rá az öreg vitéz. Tette, mint aki nem vett észre semmit. Paprikás hangon zsörtölődött.

— No, kegyelmed is jól kezdi az újesztendőt! Az egész vár megbotránkozva beszél, amért nem volt a kápolnában. Biz ily viselkedéssel nem lehet senki kegyébe jutni, de még csak a régi kegyben megmaradni sem.

Eszterházy nemes büszkeséggel mondta:

— Senki kegye után nem futok. Elvégzem a rámbízott munkát, hűségesen szolgálok, de lehetetlenségét ne kívánjanak tőlem.

— Meg ne bánja kegyelmed! — aztán csipős hangon firtatta. — Boldog újesztendőt kívánni is lehetetlenség kegyelmednek?

— Azt nem mondtam. Sőt készültem is a tisztelgésre.

— No azért! Ugyis amiatt kapaszkodtam ide, hogy megmondjam: a nagyteremben gyülekezünk mindannyian, hogy jó esztendőt kívánjunk az özvegynek. Akár mehetünk is!

Már a lépcsőn jártak, amikor hátra szólt:

— Ugy hallottam, dús ajándék néz ki mindannyiunknak. Mit vár kegyelmed?

— Semmit.

— No, ez nem sok. Én két friss lábat szeretnék! Olyat azonban azt hiszem az egész Mágócsy-Dersffy vagyonért nem tudna az asszonyunk szerezni. Kivált ilyen friss lábakat, mint a kegyelmedé!

Már a nagyterembe vivő ámbituson jártak. A hely nem volt alkalmas a vitatkozásra. Eszterházy nem is felelt a beszédre semmit. Benyitott a nagyterembe. Ott már nyüzsgött a sok ember. Katonák, hadnagyok, tisztartók, deákok, papok, kulesárnók, szakácsnók, étekgfók, nemes inasok. Ok voltak az utolsók. Az öreg rebegett is valami bocsánatkérés felét az özvegynek. Eszterházy azonban csak a jókívánságait mondta el. Azt is kevés szóval és nem is igen derűs ábrázattal. Mikor mindenki elmondta a köszöntőjét, felállt özvegy Dersffy Orsolya a trónnak is beillő faragott székből. Gyászruhás alakja a magas emelvényen mindenki fölött állt. Királynői méltósággal nézett körül a sok emberen. Messze csengő hangon adta vissza az újévi köszöntést: „Én is minden jót kívánok az Uristen szent felségétől kegyelmeiteknek. Békesség uralkodjék közöttünk!“ Aztán megkezdte az ajándékok kiosztását. Valóban dús ajándékok voltak. Fegyver, öltöny, pénzzel teli erszény, a tisztok feleségeinek lengyel patyolat, török selyem, csipke, olasz gyümölcs, keleti fűszer, az egyik apródnak gyémántos forgó, a másiknak türkizes deréköv, egy vitéz hadnagnak drága spanyol penge, a papoknak krakói olasz, némethoni könyvek.

Csak Eszterházynek nem jutott semmi.

Már üresen állt az ajándékokat tartott asztal. A megajándékozottak jelentős pillantással néztek egymásra és a megajándékozatlan Eszterházyra.

— No, ennek jól megadták! — beszéltek a tekintetek.

Özv. Mágócsyné Dersffy Orsolya, gyűrűs, szép fehér keze tétován rebtent ide-oda az asztal felett. Zavartan szólt Eszterházynek.

— Megbocsásson kegyelmed, hogy ily botorul történt e kiosztás. De jóváteszem. Kívánjon bármit, megkapja!

A kárörvendő tekintetek egyszeribe iriggyé váltak. No, itt a nagyszerűsége a dölyfösnek! Most, ha kevés, akár kilenc várat kérhet magának.

Feszült várakozással várták a választ.

Eszterházy lelke mélyéig sebzetten állt a szép özvegy és az egybegyűltektől. Minden tekintet az ő arcán izzott. Nem tudta eldönteni, miért volt a sértés. Az istentiszteletéről való hiányzás miatt maradt el az ajándék, vagy előhírnöke e sértés a várból való kiebrudalásának? No, akármilyen volt az ok, igen kemény cselekedet volt és semmiképen sem illt az ország egyik legelőkelőbb urának az özvegyéhez. Joggal visszasérthetett volna. Nagy kedve lett volna szó nélkül elhagyni a termet, gyülekezetestül, ajándékosztul, özvegyestül. De visszagyűrte indulatát. Elszíntelenedett arcán ugyan látszott a bensejében dülő háborgás, de tartása, hangja nyugodt maradt.

— Nincs kívánságom!

Az özvegy ellenkezést nem tűrőn törte le a büszke feleletet. Ha egyébert nem, már azért is meg kellett mutatnia hatalmát, erejét, hogy senki ne merészeljen rugdalózni az asszonyi kéz vezetése alatt. A tekintete majdhogy szikrát vetett.

— Parancsolom, hogy kívánjon valamit kegyelmed! Eszterházy meghajolt. Asszonnyal nem akart hadakozni. De válaszában nem volt köszönet:

— Egy értéktelen önpoharat kérek.

Ekkora merészségre megdöbbsent a gyülekezet. Minden szem az elfehéredett özvegyre meredt. Nagy indulatok hevíthették, mert fehérből ismét pirosra vált s a keble viharos lélegzéstől pihegett. Kemény, majdnem fenyegető hangon szólt le a felvetett fejjel várakozó Eszterházyra.

— Megkapja. Jöjjön utánam!

Lelépkedett az emelvényről és gögös, méltóságos tartással indult kifelé. Senkinek nem mondta, senki nem merete követni. Egyedül Eszterházy lépkedett utána. A döbbenetes csöndben nagy zajnak hangzott az asszonyi ruha selymének suhogása, Eszterházy kardcsörtetése, csizmakopogása. Átmentek az egybegyültek sorai között, végig az ámbituson, fel egy oldallépcsőn, megint egy ámbituson és végül az asszonyok szobáiba. Az özvegy megállt a faragott ládákkal teli képes, tükrös szobájában.

Megállt Eszterházy is.

Az özvegy tekintete végigsuhant a deli, hatalmas, komoly emberen. A legkülönb vitéz volt az egész várbán. De úgy lehet, az egész országban. Hűséges, kitartó, bátor, csöndes. Asszonyi históriába soha nem keveredett a neve. Rézegen senki soha nem látta. Egyetlen hibája a gögje. De ezt is a szegénysége termelhette. Békeltetőn, puha hangon kérlette.

— Elhamarkodva felelt kegyelmed. Javitson a beszédén. Kivánjon egyebet. Jó szívvvel adok bármit.

Eszterházy csökönnyösen ismételte:

— Egy ónpohár is elég nekem.

Az özvegy lehányatlott az egyik szék selyempárnái közé. Onnan suhant fel tekintete az Eszterházy merev, komor arcába.

— Belefáradtam a kegyelmeddel való csatázásba. — mosolyogni próbált. — Hát hogy túl legyünk a keservesén, megajánlok én kegyelmednek valamit.

Odaállt Eszterházy elé.

— De előbb megigérje, hogy sem gögből, sem más indulatból oktanul vissza nem utasítja. És azt is igérje igaz hitére, becsületére, hogy el csak akkor fogadja, ha egész szívvvel igazán fogadja, mint ahogy én ajánlom.

Gyűrűkkel, karszorítókkal ékes kezeit nekitámasztotta Eszterházy vállainak. Az adandó válasz dönti el, hogy közelebb húzza-e a férfit, vagy ellöki magától. Nagy elhatározással, szilárd hangon mondta:

— Válasszon kegyelmed — engem!

A kék-zöld színt játszó tafota ruha, aranyesipkék, gyémántos koronka s szerelmes asszonyarc egyetlen színes felhővé folyt a káprázó szemű Eszterházy előtt. Vagyon, asszony, szerelem, minden egyszerre hullt eléje. A tizenegy esztendő terhét, mintha elfújták volna lelkéről, felragyogott az arca. Megfogta a vállait támasztó kezeket és szoros öleléssel magára fonta. Mély tekintettel nézett a keblére hajolt asszonyarcba. Nemcsak a szépséget, szerelmet, vagyont nézte benne, de úgy is látta, mint eddigi szenvedéseinek szerelmes jutalmát, imádságának meghallgatását. Lelke mélyéből, nagy boldogsággal suttofta a sugárzó asszonynak:

— Szeretlek, — nagyon szeretlek, mindhalálig.

Régi emlékek fiókja

Írta: Csermely Gyula

Ugy van az ember azzal, amit átél, mint az úriasszony az ő divatjamult ruháinak egyes kiegészítő részeivel. A gondos úriasszony lefejtí kiszolgált kalapjáról a selymeszalagot, bársonydísz és elteszi, éppen így ruhája övérol a fémcattot, nyugalomba helyezett télikabátjáról az értékes gombokat, kétéves estélyi toalettjéről a prémaplikációt és szekrénye egyik fiókjába helyezi. Hátha valamikor, ha észre tér a divat, megint hasznát veheti? — gondolja. Az évek folyamán azonban halomra gyűl a sok díszesatt, művirág, túllboa, madártoll, ruhaömb, kombinészalag, és elfeledten a szekrény fiókja sötétjében pihen.

Egyszer azután úgy fordul, hogy vagy új ruhát csináltat ő nagysága, vagy szemlét tart a szekrényben és sor kerül arra a bizonyos fiókra is. Hogy megelevenednek egyszerre azok a holmik s hogy elábrándozik ő nagysága, mikor darabonként végigmustrálja a sok miegymást! Ne vegyék rosszmájuságnak, ha azt mondom: nem arra gondol ő nagysága, hogy akkor, mikor ez vagy az rajta volt, ő fiatalabb volt három vagy negyedfél évvel. Saját maga ellen vétkezne is, ha az évek lassú elmulására gondolna, Ha akkor 28 éves volt, most is csak annyi, punctum.

Másra gondol a szép asszony, mikor darabot darab után a kezébe vesz. A kalapdíszről észébe jut a kalap: de aranyos volt, de enniavaló, de „euki.“ Megfordult utána még a vak is. És a prémesikokról észébe jut az akkori estélyi ruhája. Milyen szép volt benne, milyen ellenállhatatlan, milyen hódító! A rajongók egész udvara vette körül s újból magába szerelmesítette édes urát is.

Nos, így vagyunk azzal is, amit átélünk. Benyomás benyomást és élmény élményt tol félre; mindig a jelenben élünk és a rohanó ma elfeledtetit velünk a tegnapot, méginkább a multat és a régmultat.

Azután történik valami, ami kihúzatja velünk életünk szekrényének azt a fiókját, amelyben a mi emlékeink alusznak. S mint az úriasszony kezébe a díszesattok, úgy a mi énkbe kerülnek az emlékek és új életre támadnak fel lelkünkben. S ami akkor, annak idején, szinte észrevétlenül lett a mából tegnappá, az most plasztikusan kidomborodik előttünk; ami esetleg csak aranyfüst volt akkor, az — távlatában a multnak — most valóságos aranynak látszik, de olyannak, amely egyúttal melegít is. Hamu alatt pihent a parázs, most lefújtuk róla a pernyét és ime, amit már-már kialudt üszöknek gondoltunk: az éltető levegőtől új szíporakzásnak indul és világít is, meletet is áraszt.

Neked, kedves Főszerkesztő barátom, aki nemcsak igen kiváló szerkesztő vagy, de nagyszerűen ahhoz is értesz, hogy egy-egy munkatársad ellankadt pegázusát frisebb menettempóra, sőt ügetésre késztesd: Neked köszönhetem a gondolatot és a buzdítást, hogy élményeimről írjak Neked egyet-mást. Vagyis: kihúzatad velem azt a fiókot: kottorássz csak benne, mondtad, hátha találsz valamit, amit olvasóim is szívesen vennének.

A kiinduló pontra is Te mutattál rá — de írügylem is azt a jól látó szemedet — azt mondtad, írjam meg, hogyan lettem én íróvá. Ne vedd bókknak, ha itt kíúrom, hogy jó pszichologus is vagy, kedves Barátom. Jól tudtad, hogy mi kell egy írónak, pestiesen szólva: „mire bukik“ az ember, rusztikusan mondva: mitől döglük a légy. Kaptam az ötleteden, mert úgy gondoltam magamban: mit várjak a halálom utánig s csak a másvilágon olvassam, hogyan lettem én íróvá? Megírom hát magam; mindenesetre autentikusabb lesz s tán jobb is.

Nos, megírtam és nagyon kielégítő sikerem volt. Kielegítőbb, mint egy-egy novellámmal, tárcámmal. Mert az olvasóközönség kíváncsi lett. Mindenekelőtt Zagya bácsinkra, a papunkra (szenteltem is neki hosszabb új cikket) azután szegény magamra is: mi van még abban a fiókodban, te író?

Könnyű Katót táncba vinni, de azt hiszem, hogy az írókat még könnyebb, ha olvasóközönségük a kérő. Hát jobbak legyünk a Deákncé vásznánál? S mi nem vagyunk Bo-

dónék, akik másról beszélnek, mikor kéri tőlük a bor árát. Kérte tőlem a közönség, hogy folytassam; levelek jöttek innen is, onnan is, szeretetreméltó, aranyos levelek — s én nem toltam vissza azt a fiókot. Pedig már-már a gombján volt a kezem.

A levelek közül kiválasztok egyet. Dunántúlról jött, mely ugyancsak messze van Erdélytől, annak is a legtávolabb részéből: a tolnamegyei Dombóvárról érkezett s nem követek el indiszkréciót, ha itt leközlöm. Dr. Koralewski Géza dombóvári műtőorvos írta és így szól a levél, mely nekem bizony különösen jól esett:

„Dombóvár, 1928. augusztus 30. Drága jó Gyula bátyám! Bocsanat a bizalmas megszólításért, de úgy érzem, hogy mégis csak így szólítalak meg helyesen; azt a Csermely bácsit, akire én még elég jól emlékszem, jóllehet már sok év telt el azóta és belőlem is, a radnai kis fiúból, meglett ember lett. Feleségem régi előfizetője a Magyar Uriasszonyok Lapjának és mindketten oly szívesen olvassuk azokat a szép leírásokat, amelyek régi pátriánkat, régi ismerőseinket elevenítik meg. Én annak a Koralewski Géza főerdőtanácsosnak a fia vagyok, aki abban az időben Óradnán erdőgondnok volt. Feleségem pedig Guzmann János főbányatanácsosnak az unokája és Pokoly Lajos helyettes államtitkárnak, volt óradnai szolgabírónak, a leánya. Családunkat az oláh kiüldözte szülőföldünkről és így itt, a csonka hazában éljük tovább életünket. — Kedves Gyula bátyánk, írj nekünk minél gyakrabban a mi drága kis szülőfalunkról; oly jól esik olvasni a tíz év előtt ott hagyott, havasoktól koszorúzott kis határmenti városról és azokról a régi ismerősökről, akik vagy ott alusszák örök álmukat, vagy pedig szétszórva eszik a hontalanság keserű kenyerét. Maradok köszönettel és igaz tisztelettel híved: dr. Koralewski Géza.“

Ami ennek a kedves, egyúttal szívet facsaró levélnek személyi részét illeti, arra külön pár sorban válaszoltam; remélem, meg is kapta Géza öcsém s jó egészségben vette a levelem; általános részét ami illeti, t. i., hogy írjak minél többet, annak — engedelmekkel kedves Szerkesztő barátom — itt a nyilvánosság előtt teszlek eleget.

Pokoly Lajos volt óradnai szolgabíró t. személyéhez is multam egyik emléke fűződik. Az az emléke, instálom, hogyan *nem* lettem én, az óradnai fiskális, főszolgabíró Beszterce-Naszódban.

Részleges tisztújítás volt a megyében. Dr. Hunyadi Imre főszolgabírónak, akiről már megírtam, hogy milyen kiváló magyar és erősekező embere volt a járásnak, központi főbírónak Beszterce-re került, s a főispán öhaja, gróf Lázár Árpád kívánsága az volt, hogy a radnai járás éppen oly magyar s éppen oly erős új főbíró kapjon mint Hunyadi volt. Pokoly Lajos tiszteletbeli főszolgabíró volt az egyetlen possible jelöltje. Puritán jellem, nagy jogi tudású ember és meggyőződéses erős magyar volt Pokoly.

De a törvényhatósági bizottság tagjai, akik tulnyomó többségben szászok és elég szép számban, azaz csúf számban dákóromán oláhok voltak: a törvényhatósági bizottság tagjai piros posztót láttak Pokoly Lajosban. Helyesebben piros-fehér-zöld posztót, oly megalkuvás nélkül való gerinces magyarnak ösmerték. Biztos, hogy kényszer nélkül nem választják meg, kényszert pedig nem akart a főispán.

No de nem ment ám gróf Lázár a szomszédba, ha észre volt valamiben szüksége. Elég esze volt úri saját magának is, hiszen királyi főügyész volt azelőtt. Hát úgy kontemplálta a dolgot a főispán, hogy a beérkezendő pályázatok közül három olyan emberét terjeszti a törvényhatóság elé: ezek az én jelöltjeim, nesztek... akik közül az egyetlen számbavehető jelölt csak Pokoly Lajos legyen, más senki.

Pokoly Lajos: ez egy jelölt; ki legyen a másik kettő, ez a nagy kérdés. Mert megeshetik, hogy a szászok — csak azért is — a másik kettő közül választanak főbíró. Két impossible ember közül a kevésbbé lehetetlen jelöltet.

Bizalmas felkérésre, mely, hangsúlyozom, nem Pokoly részéről jött, én is megpályáztam a főbírótságot s a főispánnak így könnyű dolga volt. Tessék-lásséknak jelölt egy pályázót, akit az oláhok magyarnak, a magyarok oláhnak,

a szászok meg vivőnek ösmertek, ez senkinek sem fog kelteni a megyében; jelölt továbbá engem, akire ugyancsak fenekedtek a szászok, mert sok magyar borsot törtem az ország alá; engem is csak megbuktatnak, remélte; és jelölte természetesen Pokolyt. Az adottságok közt — így számított — ha savanyú arccal is, de csak megválasztják főbírónak Pokolyt. Hiszen elvégre van esze a szásznak.

De ez egyszer bizony nem volt a circumspektusnak.

Összedugták fejüket a szászok. Legelőször is engemet tárgyaltak le. — Wer iz der Dogder Tschermeli? — kérdezték. — Ejn Sachsenfresser Fischkál und ejn Roman-schreiber. Zoll er nur wejder Romans schreibjen. (Ki az a doktor Csermely? Szászfaló fiskális és regényíró. Hát csak folytassa a regényírást ezután is.)

Következett Pokoly Lajos. Órá meg azt mondták: — Und den Bogoli Lajosch den brauch mer niseht. Paprika iz uns ejn zu scharf Essen. Justament waehln mir den Dritten. (Pokoly Lajos meg nem kell, nagyon csípős étel nekünk a paprika, csak azért is megválasztjuk a harmadikat.) És megválasztották a harmadik jelöltet, aki voltaképpen senkinek sem kellett. De — ez a megjegyzésem ehhez az emlékhöz — legalább *választottak* főbíró, mert alkotmányos magyar világban éltek. Ma? Az átkozott oláh uralom idején? Hol van a törvényhatósági bizottság! A bukaresti minster facér borbélylegényt küld Beszterce-re a „prefekt“-hez: — Nesztek főszolgabíró, oszt „cine gure“, ti szászok. Ami jó-magyarul annyit, mint kuss!

Nos, így *nem* lettem én főbíró Óradnán s így nem lett ott főszolgabíró Pokoly se. No de azt hiszem, ő nem igen bánta. Mert csakhamar felrendelték Pestre s itt a helyettes államtitkárságig meg sem állt.

Még egy emléket találtam ládamban, amely egy vármegyei főbíróhoz fűződik, de ez az emlékem már ügyvédi reminiscencia. Oláh ember volt az illető főbíró s nagyon maga felé hajlott a keze. (Nem is a három halmos, koronás magyar címer felé.)

Ügyvédje voltam a beszterce-naszódmegyei faipar-társulatnak. Egy napon bejön hozzám a társulat főintézője, egy rendkívül korrekt, derék úr és felháborodottan mutat

nekem egy levelet, amit az illető oláh főbírótól kapott. Se több nem volt a levélben, se kevesebb, mint: pénzre van szükségem, küldjön nekem sürgősen ezer koronát. — Milyen zsarolás! — fakadt ki az intéző. — Ha nem küldöm meg neki a kívánt pénzt, a kákán is majd csomót keres a tisztelt úr és annyi kárt okozhat nekünk, hogy nyöghetjük. Adjon tanácsot, ügyvéd úr, mit tegyek?

— Mikor jár le szerződésük az állammal? — volt a legelső kérdésem az emberhez.

— Másfél esztendő múlva... miért?

— S tovább is ittmaradnak a megyében?

— Nem. Átmegyünk Aranyos-Tordába. Ott olcsóbban kaptunk kitermelésre erdőket.

— Akkor küldje meg annak a főbírónak a kívánt pénzt, minden megjegyzés nélkül postautalvánnyal küldesse el, de könyveltse el szabályszerűen mint kölcsönt. Eszentul, valahányszor pénzt kér, ugyanúgy cselekedjék, intéző úr. De mielőtt elmennek, hozza be hozzám a főkönyvi kivonatot és a bevényeket.

Tán még háromszor kért így pénzt az ipse, aztán hozám kerültek a bevények s a könyvkivonat. Én meg ártatlanul, mint egy ma született fiskális, intézőlevelet írtam a jó úrnak. „Ügyfelem, a fatársulat nevében, felkérem, hogy tőle ekkor s ekkor kölcsönvett, összesen ezerkilencszáz koronát nyolc napon belül pontosan megfizetni szíveskedjék, különben kénytelen lennék pert indítani s a többi.“

Harmadnapra beront hozzám az ipse és indulatosan zörögtegi az intéző. — Micsoda kölcsönpénz, amivel tartozom ügyvéd úr?

S én megint a legártatlanabb fizimiskával: — Hogy kért pénzt a társulattól, az bizonyos, mert meg vannak a pénzkérő levelek. Nos, kérhetett-e más pénzt, mint kölcsönpénzt? Ajándékot csak nem kérhet egy főbíró, fizetséget a szembehunyásért még kevésbé.

Nyelt egyet a főbíró úr ő nagysága. Érezte a róka, hogy bent van a farka a csapdában — és fizetett csak úgy csikorogtak a fogai.

Cselekedje ezt ma meg valamely ügyvéd. Nemesak Óradnán, de bárhol, ahol az oláh az úr. A legalávalóbb üldöztetést zúdítaná fejére a vakmerő s addig nem nyugodna a „domnu primpréter“, amíg börtönbe nem juttatja valami ürüggyel. Hamis vádhoz hamis tanú? Olyan könyvnyű azt ott találni, mint útszéli árok partján a esalánt.

Milyen más világ volt ott még tíz évvel ezelőtt, és milyen más világ — fájdalom — van ott ma. Tíz évvel ezelőtt még magyar bíró tett ott igazságot a felek között, ma oláh bíró (egyetemet sohasem látott írrok) alkalmazza a törvényt, de hogyan? Megyebeli oláh ügyvéddel találkoztam most pár hete itt Pesten. — Ide jöttem vagy tíz napra, — mondta — hogy lélegzetet vehessek, mert megfulladok. Odahaza már nem bírom a levegőt. Nem is levegő már az, hanem cyángáz, csak azzal a különbséggel — én mondom, a született oláh — hogy nálunk a poloskák fejlesztik s az emberek fulladnak meg tőle. És tudod-e, hogy nálunk Justitia miért nyitott szemmel tartja kezében a mérleget? Csakis azért, hogy lássa, ki tett a serpenyőjébe több fekete pénzt...

Hej, magyar Justitia! Milyen megközelíthetetlen fenség voltál te ott még tíz évvel ezelőtt! A járásbíró szenvedélyes dohányos volt, megengedte hát szívesen nekünk ügyvédeknek is, hogy akár tárgyalás közben is füstöljünk. Egyszer — oláhparaszt ügyfelem is bent volt a szobában, az ellenféli is — én rágyújtottam egy szivarra és meg gondolatlanságból vagy miből, megkínáltam a bírót is, hogy gyújtson rá. No, de megjártam, megkaptam én a magamét. Kovássy barátom — testi-lelki legintimebb barátom — Kovássy járásbíró rám néz, kövér arca az indulattól piros lesz, szeme nem is szikrákat szór, de tüzet hány, azután felugrik és oláhhul így ordít rám: — Eltegye a szivar tárcáját, vagy kiverem a kezéből, ügyvéd úr!

Oláhul beszélt, hogy értse meg a paraszt is, ő mit mond. Még egy nyolckrajáros szivarnak az erejéig se higgye ám a boeskoros oláh, hogy befolyásolható az igazság mérlege.

Legszébb emlékeim egyike ez az incidens. Az abszolút igazság az ellenfelem javára billent, de ennek az elvesztett

pörnek bizony örültem. Mindig ráspolyreszelés volt fülemlék az oláh sző, de mikor a pernyertes ellenfél az ítélet kihirdetése után „szetrecászke domnu zsude“-t kiáltott (éljen a járásbíró úr!) ez a három szó nekem kivételesen muzsika volt. Nem a járásbíró személyének: a páratlan és pártatlan magyar Justitiának zengett dicsőhimnuszt az a három szó...

Ügyvédi trükkök? Az ügyvédi ténykedés fűszere? Mint fiskálisnak is az volt az elvem, hogy az egyenes út a legkorrektebb, s csak egyszer, pályámon csak egyszer, folyamodtam egy kis ügyvédi fortélyhoz, de biztosíthatok mindenkit, hogy eljárásom cseppet sem volt inkorrekt.

Bejött hozzám egy magurái oláh: van egy jókora darab földje a határban, úgy hívják: a patakra járó. Megvenné tőle egy szomszéd, hát nézzem meg a telekkönyvet s a többi.

Megnéztem a telekkönyvet s ekkor úgy látom, hogy a föld nem az én emberem nevében van, hanem a telekkönyvek szerkesztése óta, vagyis több mint harmincöt esztendő óta, Szimzorzán Terentye nevében van. Nem szóltam semmit, csak kérdeztem: ki az a Szimzorzán Terentye? Él-e még, s ha él, akkor hány éves?

— Él még, domnule doftor. S legalább-t a nyolcvanon felül van.

— Hát te mióta szántod azt a darabot?

— Amióta édesapám meghalt. S én előttem már apám is bírta.

Már is tisztában voltam a helyzettel, hogy mit csináljak. Ha már is megperlem Szimzorzán Terentyét, tulajdonjog elismerése s a többi iránt, akkor áldatlan hosszú perbe sodrom emberemet. S ha a tényleges birtoklás alapján kérem a tulajdonjogbejegyzést, akkor is per lesz a vége. Megesimáltam hát azt, amit a perrendtartás különben meg is engedett: hivatkozván arra, hogy Szimzorzán Terentye már öreg ember, túl a nyolcvanon, megvan a valószínűsége, hogy hamar meg is hal; előzetes kihallgatását kértém, mint *tanuét*, egy megindítandó perben.

Kiszálltunk a helyszínére a bíróval s a patakra járó földre idéztük Szimzorzán Terentyét. Persze, sejtelve sem volt róla az atyafinak, hogy voltaképpen az ő bőrére pályázom s olyan „tanuallomást“ adott, hogy élvezet és gyönyörűség volt hallgatni.

— Szántottál-e valamikor itt a patakra járó elnevezésű darabban?

— Én? Soha, de soha, domnu zsude.

— Hát ki szántott, ki aratott benne?

Azt hitte az öreg, hogy adóügy büzlük a kérdésben és kivágta, hogy az én emberem bírja a földet. Több mint negyven éve, hogy az én emberem bírja, előtte meg az atya bírta s a nagyatyja.

— Rendben vagyunk, — mosolyogtam magamban s a jegyzőkönyv alapján most már megírtam a pert Szimzorzán atyafi ellen, tulajdonjog elismerése iránt s a többi. Mert tudtam, hogy egy tárgyalással vége lesz.

S most jött csak a java, az effektus. A tárgyalásra beállít egy besztercei fiskális, doktor Lozsín Dénes, tizenhárompróbas oláh, s nagyon kötötte az ebet a karóhoz. Én kéjelegtem s a járásbíró csak mosolygott; orra alá tartottam az ügyvédeknek, mit vallott saját maga ellen az ő ügyfele, Szimzorzán Terentye.

Persze, sóbálványá meredt a kolléga úr és letette a pert, mást mit tehetett? Azután volt annyi Lonhomia benne, hogy azt mondta: — Megint tanultam valamit. Ezt a trükköt jól megjegyzem magamnak.

Megjegyezte-e magának, nem tudom. S ha igen, csak hiába jegyezte meg. Ma Besztercén és Óradnán és Naszodon és mindenütt Erdélyben oláh „bírák“ alkalmazták a „törvényt“, s hogyan alkalmazták, arról jobb nem is beszélni. Csak pénzüik legyen a Szimzorzán Terentyéknek s a mai oláh bíráknál az övék az „igazság“ és a pernyérés.

No, de ne szomorkodj, légy víg, nem lesz ez mindig így: Mert hiszünk egy Istenben, hiszünk egy hazában, hiszünk egy isteni örök igazságban, s hiszünk Magyarországot feltámasztásában. Fel is fog támadni és Pozsonytól Brassóig, Poprádtól Titelig a magyar Justitia megint bevonnul mindenüvé, ahonnan kiűzték.

Komédia

Kedves Barátom!

Hadd cáfolom meg a férfiaknak azt a fölényeskedő állítását, hogy a nők, ha maguk közt vannak, ruháról beszélnek. Először is a ruha, mint téma, nem is olyan nagyon lekicsinylésre méltó, mert a jelentékeny gondon és költségen kívül, amit okoz, a polgárosult társadalomban a megjelenés külső formája a szükségszerűsége túl esztétikai alátámasztást is kapott! (Próbáld csak meg egyszer és állíts be egy házi mulatságra vedlett, szürke ruhában!) Másodszor: bármennyire uniformizálódott az öltözködés, a ruha anyagának megválasztásában, feldolgoztatásában és viselésében tagadhatatlan érvényre jutnak az egyén izlésbeli, sőt jellemét is kifejező szempontok. A divat sok vonatkozásban művészeti értékeket is revelál, főleg a női ruhák sokféleségével és így artisztikus tekintetek is beleszólást vindikálnak az öltözködés kérdésébe.

A minap egy kis férfitársaságban a ruhákról esett szó. A beszélgetést egy elkeseredett agglegény-barátom indította meg.

— Képzeld, — mondta, a takarítónőm most szedte ki a téli ruháimat a nagy szekrényből és egyik molyosabb volt, mint a másik.

Kórusban zúgott fel a kompánia:

ugyanis hat ruhát készített annyiból, amennyibe nekem egy ruha kerül.

— Érdekesek vagytok ti férjek! Valamennyiteket falhoz állítanak az asszonyok. Nyugodtak lehettek, az a hat ruha többre kerül, mint egy férfruha.

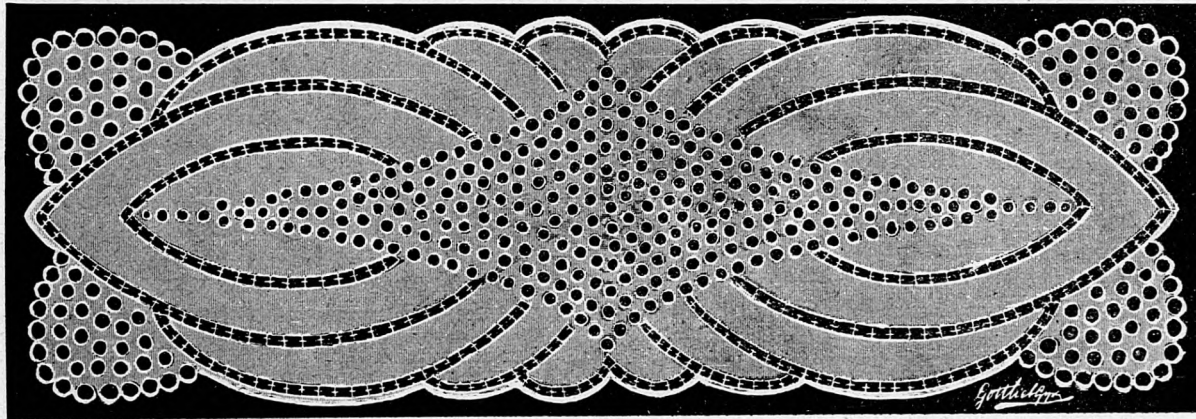
— Mit beszélsz kérlek! Mi csak tudjuk, férjek!... Hiszen mi adjuk hozzá a pénzt.

— Miközben nem veszitek észre, — vigyorgott az agglegény — hogy kevesebb húst tesznek a tányérotokra és hogy a szezon legizesebb csemegéi egyszerűen kimaradnak az ételsorból. Oh, ti naiv lelkek!

Egyik-másik férj gondolkodóba esett a váratlan offenzíva nyomán s akadt olyan is, aki nyomban hajlandó volt meggyanusítani a feleségét, hogy több toalettjét az ő gyomrának megrövidítésével teremtette elő. De a hangulat továbbra is erősen az asszonyok oldalán volt.

— Egyáltalán nem tudom megérteni, — próbálta az agglegény a maga álláspontját új érveléssel megtámogatni — mi szüksége van egy férjes asszonynak, egy családayának arra, hogy olyan feltűnően öltözzön? Hiszen már elérte a célját, van férje, van gyermeke, van otthona, mit akar még?

— Ugyanazt, amit mi, kedves öregem, — válaszolt az egyik férj. — Tetszetős külsőben mutatkozni az emberek előtt. Vagy mondd, te talán a molyragta szmokingodban fogsz megjelenni a színházi meg a báli estéken?

Madeira futó. Gottlieb Gyula iparművész eredeti terve.

— Megnősülni! Megnősülni!

— Ugyan, — legyintett az agglegény — hagyjatok békén! Annyit még csak tudok a természetrajzból, hogy a moly nincs tisztában a házasság fogalmával, ergo a nők emberek ruháit sem respektálja.

Egyszerre hárman is óvást emeltek, mint akiknek a téli ruhája sértetlenül került elő a naftalin- és dohánypor-temetőből. Mindhárman nők emberek.

— Ha pedig nem akarsz nősülni, akkor csináltass magadnak új ruhákat! — proponálta az egyik férj.

— Inkább magamnak, mint egy asszonynak tiszser annyit, — vágott vissza kajánul az agglegény.

— Miért, mit gondolsz, olyan sokkal többre kerül az asszony ruházkodása, mint a férfié? — fordította komolyra a dolgot egy másik férj — Ide figyelj: Én tiz éve vagyok nő és ez alatt az idő alatt négy rend ruhával egészítettem ki a régi garderobe-mat.

— És a feleséged?...

— Mondjuk, hogy minden szezonban három ruhát csináltattam, legtöbbször a régi ruhák felhasználásával. Egyszer fölvettem a kérdést: miért kell ennyi ruha és micsoda pénzpecsételés a női ruházkodás. A feleségem kiszámította...

Az agglegény közbevágott:

— Ezt már ismerjük. Kiszámította, hogy hasznod van az ő ruháin.

— Tudod mit? Majdnem igazad van. A feleségem

— A moly is egy csapás! — cinikuskodott az agglegény. — Sok asszony tesz nagyobb kárt az ura életében vagy legalább is az erszényében, mint a molyok. Csak hogy a molyette kabátot eladhatom az öszeresnek, de az asszonyt, ha moly-szokásai vannak, nem löcsölheted a felebarátod nyakába.

— Tudod mit, kedves barátom, ne vitatkozzunk tovább. Te maradj meg a molyos ruháid mellett, mi pedig megmaradunk asszonyaink mellett.

Az agglegény nem hagyta magát:

— Először is én nem tartom meg a molyos ruháimat, hanem újakat csináltatok, másodszor nem is olyan egészen biztos, hogy ti megmaradtok az asszonyaitok mellett.

— Látszik, hogy nem vagy házasember. A legényélet praxisát nem lehet belevinni a házasságba. De hagyjuk ezt, mert még izléstelenséget követnénk el kölcsönösen. Ami viszont az új ruhádat illeti, nem irigyellek értük. Nekem legalább nyűg az új ruha. Hónapokig is eltart, amíg beleszokom egyik-másik új ruhámba. Ha nagy úr lennék, bizony én az inasommal hordatnám előbb az új ruhámat, — persze hozzám hasonló méretű inasra gondolok, mint ahogy tudjuk, hogy vannak kényes lábú gazdag emberek, akik az új cipőiket az inasokkal taposztatják ki kényelmesre. Nekem direkt örömet okoz, ha egy tíz-tizenöt éves ruhám vehetem föl. Olyan jólesik belebújni, olyan engedelmesen simul az ember testéhez...

Az agglegény kalimpálni kezdett a kezeivel:

Az olvasó nő

Írta: ifj. Gonda Béla

— Lári-fári, ez csak afféle kegyes önámítás. El akarod bitetni magaddal, hogy egy kopott, színehagyott, lötyögős vagy szűk ruha jobb, mint egy friss kelméből készült divatos öltöny. Velem akarsz ilyesmit elhitetni? Nézz a tükörbe, aztán beszélj. Ezekben a régi ruhákban légalább tíz esztendővel öregebbnek látszol, komám! Az új ruha fiatalít.

— Na, gratulálok neked, ha már csak az új ruha tesz fiatallá!

— Gratulálhatsz is. Ha akarsz, fogadást teszek veled vagy bármelyőtökkel: menjünk végig a korzón s majd meglátjuk, melyikünkön felejtik szivesebben a szemüket a szépasszonyok!

A harmadik számú férj szólalt most meg:

— Azokra az asszonyokra gondolsz-e, akiket mi öltöztetünk, vagy azokra, akiket — hogy úgy mondjam — bankvilágunk és arisztokráciánk jelesei ruháznak fel?

— Pardon, most ne disztinváljunk ilyen alapon. Én általában beszéltem nőkről.

— Jó. Hát én neked ajándékozom azokat a nőket, akik a férfiakról a ruhájuk után alkotnak véleményt. De jól vigyázz, az ilyen nők annyira benne élnek a ruha szerint való osztályozás és megítélés gondolatkörében, hogy az ő szemükben csak az a férfi az igaziférfi, aki rajtuk is bizonyítja a ruháért való lelkesedést, más szóval: aki toalettet vesz nekik.

Az agglegény még most sem hagyta magát:

— De az istenért, hát töletek nem ezt kívánja a feleség?

— Csakhogy ez a családban marad, — zárta le a vitát hangos nevetéssel a negyedik férj, aki eddig szótlán volt.

... Igy diskurálnak a férfiak a ruhaproblémáról, ha egymás közt vannak. Mit gondolsz, kedves Barátom, helyesen fogták meg és fogták fel a dolgot, vagy talán érdekesebb lenne megtudni az asszonyok véleményét erről a parázs vitáról?...

Szeretettel üdvözlöl igaz híved

Eugenius.

Ha vannak problémák, mik örök S. O. S. vészfelhívással folyton visszatérnek s melyek szüntelen segítségkérést sőhajtanak a szerkesztőségek és az írók felé, úgy bizonyára első közöttük: mit olvasson az asszony és még inkább, miket a fiatal leány. Valóban, érdekes megfigyelni, hogy olvasmányai tekintetében férfi alig, vagy nagyon ritkán kér tanácsot, míg a nők, még az olyanok is, kik annyi okos férfit tartanak járszalagon, mihelyt olvasmányról van szó, egyszerűen nem tudnak eligazodni. A legsikkesebb, legkönnyedebb járású nők is, mintha nehéz ólomsúlyú buvárcipőt húznának magukra, oly nehezükre esik helyesen megtalálni, milyen fajta olvasmányokban, miféle szórakoztató, avagy hasznos írásokban búvárkodjanak, avagy gyönyörködhesse. Mert hiszen, minden olvasó olyan, mint a gyöngyhalász: le kell szállania bizonytalan, sőt kockázatos mélységbe, hogy az írás művészetének drága gyöngyszemeit meglelhesse.

Tulajdonképpen pedig, talán helytelen kérdés így: mit olvassunk. Legalább is, „módszertani“ tekintetben. S itt bocsnát, de ezt a rossz szót „módszertan“, csak azért használom, mert ezt a rejtelmes tudományt nem fiúknak, hanem csakis és egyedül a leányoknak tanítják, különösképpen pedig a tanítónőképző-intézetekben. Tehát, módszertan alatt tanulás vagy tanítás módot értve s vele némiképpen egy kevés okszerű sorrendet is, azt hiszem, helyesebb, hogyha azzal kezdem, hogy — *hogyan* olvassunk, mert hiszen a másik, tehát az, hogy — *mit*, csak ezután következhetik.

Hogyan olvassunk, — nagyon egyszerű: úgy, olyan naív örömmel, olyan szeretettel, olyan őszinte érdeklődéssel és elmélyedéssel, mintahogy a tízéves gyermek olvassa Robinsont és Gullivert, mint a tizenkétéves az utazásokat és vadászalandokat, mint a tizennégyesztendős fiú a találmányok könyvét, a hatéves kisleány a tündérmeséket, a tízéves az Emmácska kalandjait, a tizenkettes süldő bakfis az Anna néni meséit — „nagy leányok számára.“ Minden olvasmány hangulatkeltő, csak az a fő, hogy idejekorán, a magunkhoz valót eltaláljuk. És — vizsgáljuk csak, mit is jelent ez, hogy „idejekorán.“ Oh, korántsem csak a gyermekkort, hanem a hangulatban, kedélyben ahhoz való visszatérést is. Hiszen hányan vagyunk, különösképpen írók közt, kik akár negyvenéves korunkban, miután már annyi mindenfélét olvastunk s annyifélét írtunk is, visszamegyünk Robinsonra, Jules Vernere, sőt Aesopus meséire is. Sőt — újból és untalan el is olvassuk őket és pedig igaz és való gyönyörűséggel, mert hiszen a mese, a találmány ötletesség, mit bennük gyermekkorunkban egyedül valónak élveztünk, ma mint realitás, mint a való élet nagy bölcsesége áll előttünk: Robinsonban az ember harca a természettel, az ellenséggel, a megélhetésért és mindennek jó vége (amerikai mozi-mesék szerint való „happy endje“) — Gulliverben az óriások és törpék forduló harca, nagy szellem kicsinyes letiprása, kis szellemek nagy sikerei, Jules Verneben a technika vívmányai során bekövetkező nagy és mozgalmas idegélet. Aesopus meséiben pedig a mai életre is oly találó örökéletű, ötletes, tanulságos példák.

Ime, mindezzel talán már meg is mondtam, avagy legalább is, egy kis kézi villanylámpással rávilágítottam arra, hogy — hogyan olvassunk: mit keressünk mit lássunk meg a sokféle élénk kerülő foliánsokban. S ezek után most már szóljunk legfőbb olvasmányunkról, a könyvekről.

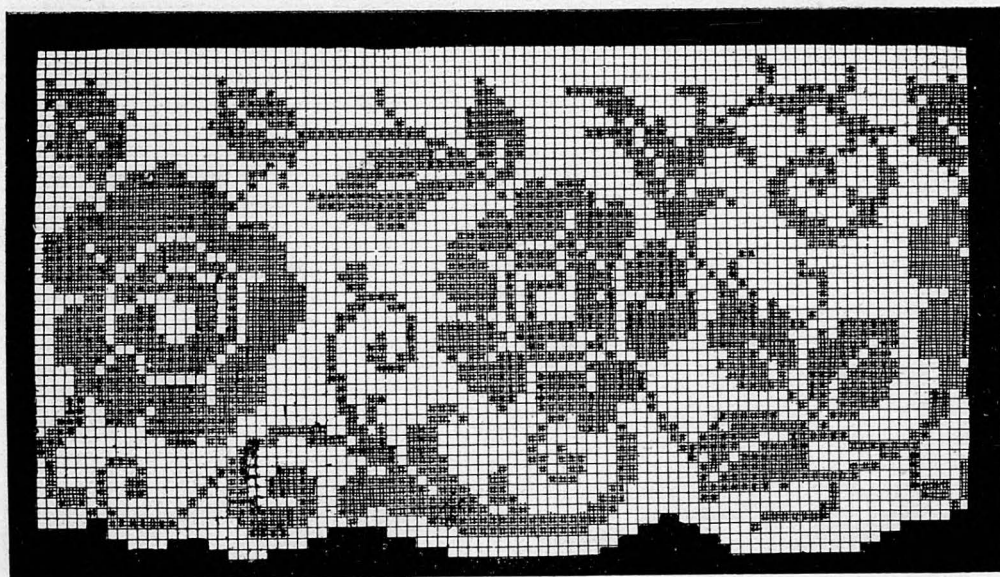
Róluk szólva, egy cifra esettel kezdem: A háborús idők hadimilliomosa, (s ez az eset Budapesten valóban megtörtént), bement egy könyvárushoz s ott „három méter“ könyvet kért, mondván, hogy az új könyvszekrénye polcain még három méter üres hely van s ezt akarja betölteni. S ha már a tréfás példálózásnál tartunk, megemlítem még, hogy a nagyobb német illetan könyvekben külön böles szabályok vannak a könyvedvelésre. Így például, hogy csak néhányat említek: „Vét az illem ellen, aki, amikor a leányának huszezer márkás kelengyét ad, megfélekedzik a teli könyvszekrényről.“ Avagy: „Nem

illik kereskedelmi tanácsosnak lenni teli borpincével, de üres könyvvállvánnyal." Hasonlóképpen az illem rovására esik, ha a nő drága parfümökkel illatosítja magát, de egyidejűen piszkos kölcsönkönyvtárakból élőködik.

Most pedig komolyra fordítva a dolgot, jó magam is ideírok néhány axiómát. Elsősorban is: ne *díszkötéseket* vegyünk szobadísznek és ajándéknak, hanem *könyveket, olvasmányokat*. Gondoljunk csak rá, hány ezer olyan család van Magyarországon, akiknél megvan díszkötésben Vörösmarty, Arany, Petőfi, Tompa, Göthe, Schiller, Heine egész sorozata, de sohasem olvassák őket, pedig közülük bizony legalább a magyar klasszikusokat illenék, sőt nagyon hasznos is volna néha olvasni.

Hiszen a művelt lelkű, emelkedettebb ízlésű és fejlettebb kultúrájú olvasóval a könyvei kell, hogy vele éljenek, kell, hogy a könyv s mindenekfelett pedig a jó magyar könyv legyen a legmeghittebb társasága. Hiszen, ugyebár, úgy mondjuk, hogy: „a könyveim társaságában”, míg viszont azt sohasem halljuk, hogy a „kártyáim társaságában”, bár ma nálunk egész biztosan sokkal többen kártyáznak, — sajnos, újabban nők is — mint amennyien könyvet olvasnak. Az olvasmány legyen a lelki környezetünk s nemcsak a vasút legyen unaloműző utitársunk. A mai

amit egy ilyen könnyelmű cselekedet maga után von. Vagy ha már, sajnos, sok ilyen regény kerül fiatal leányok kezébe, legyen annyi önfegyelmük, hogy — ha már, hat az *érzelmeikre*, de ne hasson a *cselekedeteikre* is. Az életünket magunknak kell megmintáznunk s nem könyvek után megformálni. Ha családott szerelmesekről, elválásokról olvasunk, ez még nem jelenti azt, hogy mi is ilyen — „regényhősök” legyünk. Ennek stilszerűen helye lehetett a régi romantikus biedermeier időkben, de a mai reális időkben nincs semmi értelme. S éppen azért olvassunk sok más egyebet, ne csak regényt, hiszen ma már annyi szép magyar könyv, folyóirat és hetilap van, amelyik szórakoztató, népszerű módon a mai életünket körülvevő, átszövő, nagy szociális és kulturális problémákkal foglalkozik. Olvassunk művészeti és ízlésnevelő könyveket, vagy akár művelődéstörténelmet, régi memoárokat, melyekből a régmúlt világa int figyelmeztető okulásul felénk, hogy leszűrjük tanulságait. Hogy ne essünk mindjárt kétségbe valamelyes mai életjelenség, kortünet, sőt körtünet, majd divat, szokás, esetleg szertelenség felett, mert hiszen, bizony nincs semmi új a nap alatt. Alig akad és van a mai erkölcsi és érzelmvilágnak olyan tünete, melynek őseit, hasonmását ne találánk meg a régi, sőt ősrégi időkben, s

Fileé-cslpke. Goltlieb modell.

ideges, még a villanyoson és utcán is folyton körülöttünk nyüzsgő társaséletben igazi menekülés a könyv és a szép folyóirat, önmagunkhoz, a lelkünkhöz, ilyenkor vagyunk igazán csak egyedül a magunké s éppen ezért kell a magunk legtisztább, — tehát minden befolyástól mentes — kedve, hajlama, hangulata szerint s egész életstílusunkhoz mérten és méltóan megválasztani az olvasmányunkat is. Éppen ezért nehéz olvasmányokat ajánlani olyanoknak, kiknek belső erejét, lelkivilágát nem ismerjük s a legfigyelmesebb lapszerkesztő vagy ismerős író barátunk is legfeljebb csak azt ajánlhatja, hogy mit — *ne* olvassunk. Így például nők semmi szín alatt ne olvassanak pornografiát, erotikus regényeket, érzéki színdarabokat, legfeljebb és nagy néha csak olyanok, kiknek — magasabb műveltségük folytán megvan a maguk — mindeneken felülemelkedő, józan kritikájuk.

Az olvasmány rendeltetése, hogy szórakoztasson, majd gyönyörködtessen és okulásul is szolgáljon s viszont mégis hány száz és száz fiatal leány lett már szerelmi öngyilkos, hasonló tárgyú regények folytonos olvasásának hatása alatt. Holott e regények írói éppenséggel nem példaadásul, hanem éppen ellenkezően, elrettentő például állítják be meseszövéjükbe az ilyen szerencsétlen teremtéseket. Hiszen, majd minden ilyen regényben esetelik a megrendítő, az egész környezetet grászba borító tragikus hatást,

bizony azoktól sem dőlt össze a világ. Az ilyen és hasonló-fajta olvasmányok, mint tanulságok, megnyugtató hatásuk, közelebb visznek lelki világunk harmoniájához.

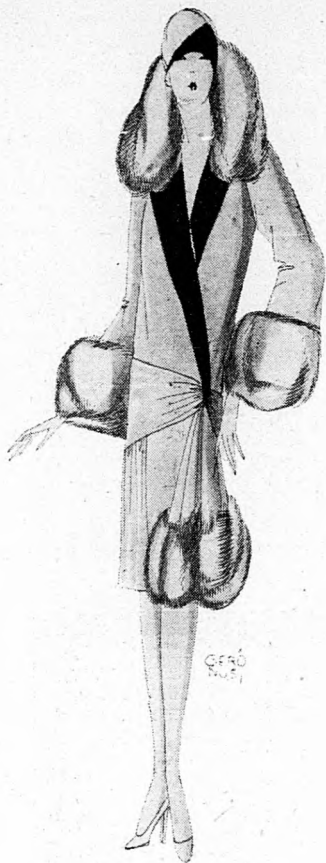
Nagy tévedés, hogy a mai örült, ideghajszás világban csak az ideghajszát tárgyaló, ilyen hasonló meseszövési könyvek érdekelnek. Éppen ellenkezően. S itt nagy nyomatókkal utalok éppen lapunkra, a Magyar Uriasszonyok Lapjára, szellemére. Minden olvasónk látja, tudja, hogy itt a gondos szerkesztést s írógárdája minden tagjának minden sorát mennyire a nemes, tiszta, emelkedett szellem és a harmóniára való törekvés hatja át, amellet, hogy a mai élet gyakorlati problémáit is folyton szem előtt tartja és a nemes szórakoztatásról is mennyire gondoskodik.

Régi találó mondás: „Mondd meg, mit olvasol s megmondom ki vagy.” Ezt még kiegészítem: Mondd meg, hogyan olvasol s megmondom, hogyan fogod fel az életet. Abból, amit olvasunk, mindig csak annyit szabad és kell elfogadnunk, amennyit a tudatos kritikánk megenged s mindig csak a velejét keressük, a mű irányát, célkitűzését és célmegoldását, tehát ne botorkáljunk a részletpezizódok között s ezek ne befolyásoljanak. Ahogy mondani szokták: alkotás közben valami mindig elforgácsolódik; az asztalcs nagy deszkákat fűrészelt zét, gyalul meg, amíg egy remek butort elkészít s mennyi ott a hulladékfa, a forgács, a fű-

FIATAL ANYÁK ISKOLÁJA

Írja: Dr. Halász Andor főorvos

A gyermekek náthájáról

részpor, de a butort szemlélve, úgy-e, mindez eszünkbe sem jut. Ime, itt a különbség a valóban jó írói munka s a célkitűzés nélkül való fecsegő szellemi termékek között. A ponyvaregények telve ilyen hulladékokkal, forgácsokkal, miket igazán félre kell löknünk olvasás közben, nem hogy az érzésvilágunkra hatni hagyjuk őket. Míg a nemes irányú, komoly, értékes írói munkák olvasása közben mintha nagy szálfájú őserdőben, avagy virágos gyepek, avagy tisztavízű tó partján járnánk, nem pedig szeméthulladékok közepette. Éppen ezért a jó írásművet alaposan és figyelmesen olvassuk s folyton kutassuk benne a robusztus erőt, mint a szobrokban, a szép kompozíciót és a gyönyörködtető színeket, mint a festményekben s a lelket, a mélységet, mint a magunk énjében, a magunk egész életstílusában. Találjunk bennük szórakozást és okulást, mert az igaz író célja is az, hogy a maga lelkén átszűrve, ezeket nyújtsa az olvasóknak. S gondoljanak még arra, hogy sokkal több a felszínesen olvasó, mint a felszínesen fró ember. A jó írónak mindig vannak értékes egyéni mondanivalói s a jó olvasó az, aki ezeket értékeli, megbecsüli s a maga kritikáján át leszűrve teszi le a könyvet olvasás után, hogy — majd máskor, később újból elővegye. S ez a repetálás nemcsak az olvasónak gyönyörűség, hanem, ha megsúgnak neki, még nagyobb öröm volna az — írónak. Hölgyeim, — mielőtt valamit olvasni kezdenek, s miközben olvasnak, — gondoljanak arra kedvük szerint, de lehető gyakran, amit fentebb az olvasás művészetéről elmondtunk.

Rohamlépésekkel haladó modern korunk nemcsak elavult szokásokat küszöbölt ki, hanem már egész sereg jóízű szólásmód alól is kirántotta a talajt. Milyen kedvesen siettek például felebarátaink egy-egy tüsszentésünket kedves egészségünkre kívánni és milyen megmosolyogni való alkalmat nyújtott úgy a tüsszentés elkövetőjének, mint környezetének ez a rekeszizom-produkció. Ma? Kinek van már kedve ismerősnak vagy ismeretlennek jót kívánni, mikor neki úgyis csak rosszban van része. Azonkívül — és ebben nagy igazság lakozik — a tüsszentés tulajdonképpen betegségek terjesztője, mert ilyenkor a bacillusok milliói kerülnek a levegőbe, valamint a közeli személyekre és tárgyra. Ez a kérdés már valószínűleg foglalkoztatja az Országos Társadalombiztosító Intézetet is, mint olyan szervezetet, melyen keresztül az állam jószágos keze atyailag nyúl hova-tovább édes mindnyájunk felé betegségeinkben, hogy gyógyítson és ezt a jószágos kezet védőleg kell hogy elébünk tartsa akkor is, ha betegséget okozó ártalmak elhárításáról van szó. Lelki szemeim előtt ott lebeg a közeljövő, amikor államilag megszervezett irtó háború indul meg a bacillusok és azok terjesztői, például a náthások, a tüsszögők ellen. Egészségügyi járőr-capatok fogják állandóan ellenőrizni az utcai forgalmat, minden náthás embert az állam hatalmával fogják vesztézzárral járó gyógyításnak alávetni. Áldásos lesz ezen eljárás a közre, de némi kellemetlenséget jelent a szabadságától megfosztott egyénre: azonban hiába, kivételt senkivel szemben sem fognak ismerni, még a csecsemőkkel és gyermekekkel szemben sem; nagyon hálás témának kínálkozik tehát, hogy néhány szó essék arról, hogyan is lehet kicsinyeinket náthától megvédeni elejét venni annak, hogy megbetegedjenek, sőt másokra nézve betegségek büntérsaivá, fegyverhordozóivá legyenek.

Tulajdonképpen mi az a nátha? Az orrüreg belső felületének, az u. n. nyálkahártyának gyuladása. A gyuladás abban nyilvánul, hogy ez a nyálkahártya vérral telítődik és megduzzad, megszükül emiatt az orrüreg belseje, akadályozott lesz a légzés. A gyuladásos nyálkahártyán állandóan képződik híg vagy sűrű váladék, kitűnő táptalajul szolgálva az orrban mindig jelenlevő ártalmas bacillusok elszaporodására, s kitűnő alkalmat nyújtva arra, hogy az elszaporodott bacillusok vagy azoknak mérge felszívódják a szervezetbe és lázas betegséget okozzon. Előttünk van tehát a náthában rejlő két veszedelem, egyik az akadályozott orrlégzés, másik a betegséget okozó csirák tenyésztése. Mindkét jelenség olymértékben veszélyezteteti kicsinyeink egészségét, hogy külön kell foglalkozni velük. Az orrlégzés akadályozottsága arra kényszerít mindenkit, — felnőttest, gyermeket és csecsemőt egyaránt — hogy kinyitott szájjal szívja tüdejére a légeseréhez szükséges levegőt, már pedig a szájon keresztül beszívott levegő körülbelül 10 C fokkal hidegebben kerül a tüdőbe, mintha az orron haladna keresztül, mert felmelegszik, míg az orr tekervényes üregeibe ütközve eljut a légesőbe. Téli hideg időben tehát a légutak is inkább lehülnek a szájon át való légzés következtében, könnyebben betegszik meg így légeső és tüdő a nátha miatt. Itt kell megemlíteni, hogy csecsemőket nátha miatt eldugult orruk még a szopásban is akadályoz, mert szopás közben minduntalan kénytelenek az emlőt kiengedni, hogy szájaucskájukon keresztül lélegzetet vehessenek. A betegséget okozó csirák ösztudomás szerint majdnem minden egyén szervezetében ott tényleg kednek, kinek a manduláján, kinek az orrában, stb. Ha valahol ezen bacillusoknak alkalmuk van elszaporodni, mint pl. náthás ember orrában, úgy csak a szervezet hajlamoságakell ahhoz, hogy az elszaporodott bacillusok felszívódása beteggé tegye a szervezetet. Sok vesebaj, szívbaj, fülbántalom egyszerű náthának köszönheti eredetét. Hogy nem minden náthás gyermek lesz beteg? Az igaz, de nem minden buzaasztag gyulad ki, melynek tövében szivarra

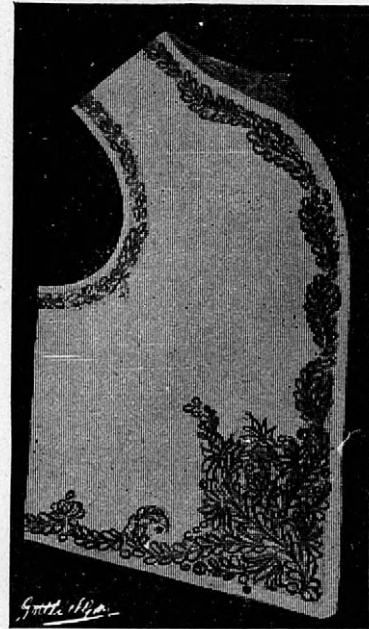
**Kérjük, sziveskedjék ismerőseit
figyelmeztetni, kérjenek
lapunkból mutatványszámot**

gyujt valaki, azért mégis biztosabb, ha nem gyujtunk ott rü. Mindenféle megbetegedésre kevésbé lesz hajlamos clyan gyermek, kinek légutai nem érzékenyek, ki nem szokott náthás lenni.

Melyik az a legjobb módszer, melynek segítségével kicsiyeinktől távol tarthatjuk a náthát? Ez az óvatos, okos edzés, rendszeres hozzászoktatás a külső áramlatokhoz, nem pedig a túlzott féltés, a kényeztetés. A szervezet fejlődésének szükségleteit okosan kielégítő mérsékelt táplálkozás, a test fölösleges hővesztéseit szabályozó ruházódás, a tiszta, tágas, szellős, nem túlfűtött, száraz lakás, valamint a szabad levegőn való tartózkodás minéi teljesebb kihasználása adják kezünkbe azon eszközöket, melyek a test józan edzésének szolgáltatásában állanak; ha ezen szempontok következetes betartásával neveljük kisdedeinket, akkor messze távol tarthatjuk tőlük az állandó meghülés, az örökös nátha veszedelmét. Természetesen soha ne felejtjük el, hogy az elmondott általános szabályok alól kivételt gyakran tesz a természet: vannak egyéni diszpozíciójuknál fogva túlérzékeny szervezetek, hol a szokásos edző eljárásokkal túllövünk a célon és csak a meghüléseket fokozzuk. Az ilyen érzékeny gyermekekkel óvatosan kell foglalkozni, mindenekelőtt pedig orvosi tanácsot kell kérni az edzés megengedhető határainak kijelölése végett, sőt az orvos tanácsaival esetleg oda segíthet bennünket, hogy kellő gyógykezelés után az ilyen érzékeny természetű apróságok is megerősödnek és külső ártalmakkal szemben ellenállóbbak lesznek. Ha mégis náthás lesz féltett kincsünk, akkor először mérje meg édesanyja hőmérsékét, ha lázat talál, hívjon orvost, ha ellenben nem lázas a kicsi, úgy nagyon alkalmas és kedvelt háziszor egy napi ágybantartás egyszer való kiizzasztással: a kiizzasztás eszközei forró tea, forró limonádé, jól eldugaszolt melegvizes palackok a test mellé helyezve. Kitünően használható azonkívül egyszerű náthánál 4%-os tonogénes vaselinkenőcs, mit a fekvő gyermek ornyílásába kell helyezni borsószemnyi nagyságban, ez a kenőcs megolvadva szétfolyik az orrüregben és mindenhová elviszi a benne levő tonogen nevű szert, ami összehúzza az ereket és ezáltal csökkenti a gyuladást, a náthát. Ha ilyen eljárás után 1—2 nap múlva a kicsi náthája nem szűnik, akkor még se mulassza el a szülő, hogy orvosának tanácsát igénybe vegye. Különös kötelességünk orvosnak megmutatni minden náthás csecsemőt, mert a csecsemő egyszerű náthája nem egyszer súlyos betegségnek — orrdiftériának vagy vérbajnak — kísérő tünete és halálos vétket követne el az a szülő, ki elmulasztaná a kedvező alkalmat, hogy ezen súlyos megbetegedéseket idejekorán az orvos gyógyító kezébe juttassa. Álszemérem vagy könnyelműség sohase vakítson el egy szülőt, inkább és százszor állapítsa meg az orvos a nátha komoly vagy jelentéktelen voltát és gyógyítsa meg azt, semhogy elhanyagoljuk egy esetben is ártatlan gyermekünk egészségét.

Szemtől-szembe

A NŐI SZAKASZ október elsejétől megszűnt a magyar államvasutak egész vonalán. A fentartott „Női szakasz” talán már az utolsó foszlánya volt annak a lovasgiasabb gondolkodásnak és megkülönböztetett elbánásnak, amellyel a gyengédség és a figyelem ajándékozta meg az élet túlekedéseiben örökkön gyöngébb nemet. Buzgó kezek, valami világboldogító rögeszmék hatása alatt, végkép le akarják bontani az utolsó vékony válaszfalat is, amelyet férfi és nő között emelt a szemérem és amelyet már csak lazán tartott össze a hagyományok habarcsa. Nem engedték át magunkat tétlen merengésnek és bágyadt szentimentalizmusnak, olvasván a női szakasz megszüntetéséről szóló hirt, hanem fölkerestük a nyugati pályaudvar főnökségét, hogy megtudakoljuk a „reform” okát. Itt felvilágosítottak bennünket, hogy a női szakasz eltörlése nemzetközi egyezmény alapján történt, amely a földkerekség minden vasutjára kötelező. A jövőben csak akkor kaphat külön szakaszt a nő, ha ezt kifejezetten kéri a kalauztól és ha megfelelő üres

Melegítő-mellényke. Gottlieb modell.

fülke áll rendelkezésre. Vasutas-szakértőnk kifejtette, hogy általános tapasztalat szerint a nők szívesen utaznak együtt férfakkal, hiszen maguk is túlnyomó számban cigarettázanak, sőt szivaroznak is, úgy, hogy a női szakaszok csaknem valamennyi vonalon üresen futottak. Csak az apácák utaztak ma már női szakaszban, — fejezte be érdekes magyarázatát a magasrangú vasuti tisztviselő. Őszintén megvalljuk: keserű íz maradt szájunkban a hallottak után. Vajjon csakugyan úgy van-e, hogy apácákon kívül senki más nő nem óhajt külön szakaszban utazni? Vajjon a beteg és gyengélkedő nők, vagy azok, akik bizonyos kényelmi szempontból kerülnek a férfakkal való hosszabb együttlételet, csakugyan megnyugvással fogadják-e az államvasutak legújabb rendelkezését? Vajjon csakugyan jól érzi-e magát minden disztिंगvált urinó egy befűtött, köhöggető, egészségtelen fülkében, ahova gyakran kifogásolható modorú férfiakat sodor a véletlen? És legutolsó kérdésünk: vajjon csakugyan ott tartunk-e már, hogy maguk a nők mondanak le az irántuk való fokozott figyelem és előzékenység több évszázados, nehezen megszerzett kiváltságáról? Alig hisszük. Epp ezért az őszinte hangnak szentelt e hasábközlő intézzük olvasónőink nagy táborának kérelmét a kereskedelmi miniszter nemes gondolkodású hitveséhez: hasson oda, hogy legalább a fővonalakon tartsák fenn a női szakaszt. Nem kételkedünk

Budapest, Póstafiók 32

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET
ÉS RENDELŐLAPOT!

benne, hogy miniszter-férje, akit mindig a csendes alkotómunka asztalánál látunk, nem zárkózik el a józólést, jómodort és nagyobb kényelmet joggal elváró urinők óhajának teljesítése elől.

*

SELYEMPINCISIT láttunk legutóbb a Tattersalban rendezett kutyakiállításon, selyempincsit, amely (pardon: aki) a ma divatos, úgynevezett Mózes-kosárban, selyempárnák közt, égszínkék selyemhuzattal ellátott pihés takaró alatt hevert. A kiállítók és a látogatók ingerlékeny, felháborodott megjegyzéseinek sorfala közt haladt el a selyempincsi tulajdonosnője. Teljesen megértjük a felzúdulást és minden kutyabaráti érzelmünk mellett sem tudunk menteséget találni ama hölgy számára, aki csipkéikkel díszített selyemtrónusra ültet egy — akármilyen szeretetreméltó, lecezésre való — állatot, amikor az országban félig meztelenül, toprongyosan, dideregve szaladgálnak a hadiárva és a munkanélküli szülők gyermekei. Százszor és ezer-szer meg kell gondolnia a selyempincsi boldog úrnőjének, hogy a mai keserves gazdasági viszonyok között lehet-e, szabad-e a fölösleges selymekkel hivalkodni és állatra pazarolni, amikor annyi embernek hiányzik — nem a selyme, hanem a daróceruhája. A selyempincsi selyme árán néhány vég vásznat kellett volna inkább vennie és egy szerencsétlen özvegyasszony kicsinyeit boldogítani vele. De ha már a jótékony-ság virága nem tud gyökeret verni némelyik szívben, kell, hogy a tapintat tartsa vissza a Mózes-kosaras, selyemtakarós pincsi-felvonulástól. Az ilyesmi manapság, amikor annyi fájdalmas seb tátong mindenfelé a társadalom beteg testén, tünetésszámba megy, sőt ennél is több: izgatás. Azzal a boldog selyempincsivel szemben ezer meg ezer boldogtalan emberesemete nyújtogatja vézna karjait falat után. Ne féljen a selyempincsi tulajdonosnője; az ő kutyuskája nem pusztul el selyem és csipke nélkül, nyugodt lehet: épp oly vígan fog ugatni. Még akkor is, ha rongyokba bugyolált hadiárva-t lát. De talán az úrnőjének mégis illenék meghökkenie, ha a selyempincsi és a hadiárva riasztó kontrasztját látja.

*

KARDCSÖRTETÉS nélkül, sarkantyupengetés nélkül, a békés polgárság védelmében, a mi vérünk-ből való vér, a mi csontunkból való csont: a nemzeti hadsereg dolgos, komoly, kötelességeit csendben teljesítő tisztikara viszi előre, röpi magasba reményeinket, fönne lobogtatva a nemzeti nagyság és a jövő dicsőség fátylát. Mennyi nemes erő forgácsolódott szét, mennyi családás zudult ránk, míg küzdünk kellett az önálló hadseregért! Az alkotásra éhes értizedek meddön peregetek le, mert nekünk a nemzeti munka fundamentumáért, a munka sikerét biztosító és védő hadseregért kellett odaadnunk időnk minden percét, lelkesedésünk minden szikráját. Fájdalom, a legnagyobb katasztrófából sarjadt ki a mi szent vetésünk: össze kellett omlania egy ezeréves valóságnak, hogy az álom, legjobbaink álma teljesüljön. A történelem kegyetlen tördöfése adott életet a nemzeti hadseregnek, ennek a ragyogó ifjúnak, aki arra hivatott, hogy a tört kihúzza a vérző anyai szívből és egyszer erős marokkal tengelyébe illessze a históriának vérral kisiklatott kerekét. Tisztjeink, a hívó parancsra várva, az önképzés, a fegyelmzés, a munka halkszavú, alázatos szolgálói. Nem csillog a nemzeti hadsereg, mint az régi, az ismeretlen célokra felhasznált, egymásra acsarkodó népeket és fajokat össze-vissza keverő, egymásra gyanakodó, egymást sakkban tartó s végül alkoholrészeire szétbomlott K. u. k. Armée, de annál tündöklőbb a hit, amely tisztjeink szívében él, annál vakítóbb az eszmény, melyért a poklok kapuit megvívni is kész. Legyen minden tisztelet és szeretet ezé a hadseregé, a mi Holnapunk diadalmas dandáráé! Kicsinyesség ne zsuGORITSA össze fájdalmasan szűkreszabott kereteit,

rosszul alkalmazott takarékos-ság ne akarjon keserűséget ébreszteni a nemzeti jövő hű gárdájában, amely nem a könnyű és könnyelmű élet, hanem egy nemzeti élet sóvárgott Kánaánjába mutatja az irányt és Istca segítségével oda el is vezérel bennünket. Adjuk meg a nemzeti hadseregnek, ami őt megilleti: a bizalom, az elismerés és a hála adóját. tisztjeinek pedig ezenföül a gondtalanabb élet emberi biztosítékát.

*

ANYÁK beszélnek a gyermeknevelés különféle módjairól és hatásáról. A társaságban volt egy ismert humorista is, aki a gyermekek lélektanát a következő esettel világította meg: Nehéz szigorlatra kellett készülnöm, — úgy-mond, — Csak délután volt szabad időm és egy utcára nyíló földszintes szobában dolgoztam. De az ablakom előtt éktelen lármát csaptak a futballbajnokság jelöltjei, kilenc visitózó gyerek, akiktől sehogysem tudtam szabadulni. Gondoltam, ezeknek ugyan beszélhetsz, hogy esöndre van szükséged... akkor dacból még jobban ordítanak. Mentőötletem támadt. Egy délután kinyitottam az ablakot és feljűk

MÉCS LÁSZLÓ

a kiváló magyar költő, premontei pap, lapunk munkatársa, kinek egyik szenzációs költeményét lapunk mai számában hozzuk.

kiáltottam: „Fiúk, gyertek ide!” Odasereglettek. Aztán folytattam: „Ebben a házban egy vén zsuGORI lakik, akit meg akarok bosszantani. Majd megpukkad, ha lármáznak a ház körül. Hát idehallgassatok! Ha még jobban kiabáltok, adok nektek egy pengőt”. Az alkut megkötöttük. A fickók éktelen üvöltésbe törtek ki. Másnap újra jöttek. „Bücsi, hol a pengő?” — kérdezték. „Nem adok!” — mondtam nekik. „Nem ad?” — fitnyáltak le a kis legények. — Akkor majd bolondok leszünk itt magának ordítani!” És elvonultak az ötödik utcába. Azóta nyugodtan tanulhattam. — A mamák felkacagtak és bizonyára levonták esemetűikkel szemben az eset tanulságait.

|| Nagyon kérjük kedves előfizetőinket, ne adják kölcsön olvasásra lapunkat.

Modernül felszerelt klimatikus gyógyhely, vérszegény- és ideges gyermekek részére. Rendszeres iskolai ok'atás.

Dr. Révész Gyermekszanatórium

Budapest, Zúgliget. I., Remete-út 18. sz. (81-es villamos végállomásnál.) Tel.: Aut. 640-96, 641-33

Egy pohár víz az utcán

Piros taxi állt a Nyugatival szemben, este van, hullámszik a nép, csoportosulás az autó körül. Az autó üres. Mi történt? Rendőrsíksak bukkan fel a tömeg közepéből, egy ember ül a padon s a biztos úr hozzáhajol, jó magyar arcán részvét meg szeretet.

— Elgázolták? — kíváncsiskodik a nép.

A rendőr a fejét rázza. Más a baj. Nem szóli, csak a szegényember tört szemébe néz merőn.

Kisiet egy másik rendőr a boltból, egy pohár vizet hoz óvatosan, hogy ki ne loccsanjon, helyet kér udvariasan és a poharat a padon ülő ember felé nyújtja:

— Igyék, csak igyék...

Az ember a víz után kap, remegő kézzel emeli ajkához s mohón kortyogtatja. A rendőr megérinti gyöngéden:

— Ne sokat... megárt.

Leveszi az ember a szájáról a poharat. Az arcába nézünk. Csupa szőr. Homlokán mély ráncok. Zöldes szeme tört fényben csillog. A szája lefityved kajszán s cserepezett ajka körül valami keserű vonás ül. Csupa szenvedés. Inge foszlott, gallérja sines, ruhája poros és szakadt. Ember, kit megpróbált a sors!

— Mi baja? — tolakodnak elő kíváncsian.

Emeli fehérkeztyűs kezét a másik rendőr és int, hogy ne zavarják a szegényt. Csupa tapintat, szánalom és figyelem. Szomorúan függeszti okos szemét a toprongyos emberre. A másik rendőr is érdeklődik.

— Jobban van? — hajolnak föléje mindketten.

— Valamivel — mondja, inkább nyöszörgi az istenadta.

— No, csak pihenjen, — bátorítják jóságosan.

— Köszönöm, — dűnyögő csendesen.

Megy a rendőr a dolgára, a másik még ott marad, tartja kezében a poharat s figyeli az ágrólszakadatt.

— Mi baja? — firtatják ismét.

A rendőr felnéz.

— Ami scknak, — emeli föl a fejét sóhajtván. — Éhes...

A publikum összenéz s fölmorajlik csendesen. Kezek mozdulnak, erszények nyílnak s megcsörrenti filléreit az emberi szánalom. Diszkrétan nyújtják feléje az adományt, elsőnek egy jóarcú magyar úr, a barátja is kotorász a zsebében, de nincs aprója, helyette is ad.

A rendőr elfordul, hogy ne lássa. Hiszen hát nem is koldul, csak úgy kérés nélkül adják a szerencsétlennek.

— Vegye csak el, — bólogat megértően.

A szegényember szinte roskodozik a szégyen alatt. Vékony nyakát szakadt válla közé huzza s nagy, lázas, remegő szemével a csillagokra néz...

— Tisztviselő vót, — magyarázza a biztos úr fölmelegedve. — Okmány is van róla. A magas postánál szógált, de jött a háború s bevitték katonának...

— És? — pattannak kerekre a szemek csodálkozva.

— Nyomorék lett s hévatalba csak ép ember kell, de bizony, — védi az állam álláspontját. — Ugyan mégse szép... Hogy éppen a posta előtt esik össze a volt — postatiszt!

Sóhajt. Beviszi a poharat a boltba és megköszöni.

— Jóccakát!

Szalutál és megy. Tartása déleceg, járása bátorságos és rátartó, hiszen ő képviseli az államhatalmat az utcán. Bonyolítja a világváros eszeveszett iramát, örködik a renden és a közbiztonságon s lám, mégis vizet visz egy ágrólszakadtnak...

— A bibliai szamaritánus, — jegyzi meg valaki.

Az. Szíve van durva zubbonya alatt, melyben átszenvedte a rekkenő nyarat. Paraszti szíve nemes és áldott. Utánané a publikum.

— Magyar, — mosolyog egy öregúr.

Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!

Május. Rózsálló reggel. Remény, ígélet, harmat. A szélbe füttyörésem a hajnalos vígalmat. Kószálni jött ma kedvem: apostolok lovára kapok s vaktában érek egy messzi kis tanyára.

A kakas még az ólban pitymallatot rikongat, az égbe fúrt pacsirta fittyt hány éji gondnak, dalától messze rebben bimbőről bánat, szender. A ház előtti kertben a kis padkán egy ember.

Apokaliptikus, vad formája és nézése:

a félszemére vak és helyén gödör van vésvé, haja nyíratlan, félősz, bozontos, mint szakalla, bakkancsa és kabátja dróttal van összezárva.

A reggelt ráköszöntöm, mert testvér-mód kíváncsi vagyok sorsára s kérdelem: Mi jót csinálgat bácsi? Zord, bömbölő beszéde minden zugot betölt: „Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!”

Nagy kert. S amerre nézek, száz rózsás rózsás hátán, ráfutva fára, falra, ribizken ül, salátán, vad összevisszaságban, befonva minden ösvény s bimbó bomol belőlük özönnel, egy se fűsvény.

Közöttük ül, szemezget e félszent, félig örült s beszélni kezd, lemetszve egy vadhajtat a tőrül: «... Az Élet mosolyogva száguldojt hajnal-hintón, harmatja, csókja égett minden új ember-bimbón:

s diplomáták, bitangok öt évig kaszabolták ágyékok szép vetését... a földet letarolták... fiam, szemem kilőtték... s mit elrontottak ők: vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!

Most konferenciáznak a nagy szélhámosok, hogy csirában megöljék, mi újra él, mozog... S míg lakomákon dözsöl, ki milliőkat olt: vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!»

Testvéri szánalomból a szívem rádoromból: Bátyám, én lelket oltok az evangéliomból, midőn kobzom jóságos zenéjű verset költ: vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!

MÉCS LÁSZLÓ.

Elszállt a nyár...

Zenét szerzte: BÁRKÁNY LÁSZLÓ

Szövegét írta: HALMOS JENŐ

Tango.

1. Már
2. Nézd

mf *p*

le hullt a lomb, vi-rág
letem sötét fel-tő

Hová lettél szép vi-lág
Tudom hozzá, a'l nem jő

A szívemből szor-
Többet szép va-

tél,
jó

Jójj
oh

vissza hozzám oh jőj,
mert is tünnelel kőt

Csókba borulj re-
Csókos bordó vi-

mf *p*

am-
lóg

Szépholdas éjsza zón
Tündérszép ifju-ság

El-szállt a nyár

Ritucija merre

p

Refr.

jár El-tűnt a vágy Szeleazifju - ság

Régimese ré - gi nő - ta Elmult szere - lem Ujjöhat majd ta - vosz - szal

De én már nem hi - szem, mert El - szállt a nyár Ri tudjo merre jár

Szele el - ha - gyott A mult ifju - ság

Szerelem három országon át

— Regény —

Irta: *Csermely Gyula*

XXVII.

Mindakét föltevést, hogy Gedeon talán szereti Annát, ez utóbbi meg szereti Gedeont, igazolták a következő napok. Kiautóztak a Präterbe, ott meg gyalog folytatták a sé-tát és ahogy egymás mellett ment Gedeon és Jóka és itt is jöttek szerelmesek, ott is: Jóka közelebb símult a bátyjához és így szólt:

— Megengedsz egy kérdést, Gida?

— Csak rajta, szívesen.

— Nos, Gidám: nem fáj neked egy cseppet sem...

— ...hogy a Magda lelkiálma megvalósult? Igaz hit-temre mondom, hogy nem fáj. Sőt úgy érzem, hogy fel-szabadultam és megint a magamé lettem. Megszabadul-tam egy érzéstől, — itt közbevetőleg megjegyzem, hogy egy psychologusnak nem engedném meg, de neked meg-engedem, hogy szerelmenek nevezd, — nos, megszabadul-tam egy érzéstől, mely ahelyett, hogy felemelt volna a ma-gasba, úgy ránehezedett a lelkemre, mint egy súlyos teher.

— Értelek, — jegyezte meg Jóka. — Mindaddig, míg lehető volt, hogy Kodolányi Magda a tiéd lesz, ez a lehető-ség nemcsak a szívednek, de az agyadnak is dolgot adott. Nyomasztólag érinthetett az a minduntalan fel-feltörő kér-dés, hogy boldog leszel-e Magdával, ha ő a tied lesz.

— Úgy van, kiesi Jókám. Szívem remélte, hogy: tán igen, megfontolságom felelte, hogy: nem. A házassághoz, hogy boldog legyen, nem csak szerelem kell, de nagyon sok más is.

— Ahogy Bakunin professzor oly meggyőzően és gyö-nyörően kifejti.

— Ah, Bakunin! — mondta Gedeon élénken. — Erről eszembe jut, hogy elhanyagoljuk Annát. Robogtassunk visz-sza és vigyük el magunkkal autózni.

— Bravissimo. — örvendezett Jóka. — Úgy megszeret-tem Annát, hogy azt hiszem, egy leánytestvért sem szeret-hetnék jobban.

— Megkapóan szép lélek Anna. Ha Magdára gondolok és ő rá... — itt zökkent egyet az autó és Domonky nem mondta tovább, de szája helyett beszélt a szeme csillogása. Jóka jól látta.

A pensióban találták Annát, de valami rendkívüli es-hetett meg vele, mert kétségbeesett volt. És meg sem kel-lett kérdezni, hogy mi történt, mert kérdezősködés nélkül is rákezdte:

— Eppen hozzád készültem. Jóka, — sírt fel és a ki-készített kalapjára mutatott. — Az őrnagy úrral akartam beszélni.

— Én velem, Anesu? Rendelkezésére vagyok; nos, mi történt?

— Eborzalom... képzelje csak... mégis ő áll az ügy mögött... és most itt van.

— Kicsoda, Anesukám, kicsoda?

Anna megragadta Gedeon kezét. — Oly megnyugtató rám nézve, hogy önt itt látom. Oly jó nekem, — mondta és csupa szív, csupa boldogság volt a hangja — oly jó, oly vigasztaló, hogy ön itt van. Mikor másodszor jöttem Bécsbe, elhatároztam, hogy csak önnél keresek védelmet ő ellene.

— De ki ellen, Anesu? Ki az az ő aki önre tör?

— Az az undorító katonatiszt, az a szentpétersvári gróf Waldkirchener százados. Ma reggel csak élém toppant az utcán és...

— ...és mit tett? — háborodott fel Domonky.

— Megfenyegetett, hogy letartóztat mint kémet, mert ő jól tudja, mondta, hogy nem Lehmann vagyok, hanem Bakunin. És azt mondta, hogy ma délután meglátogat; ha megegyezem vele, — így fejezte ki magát az alávaló, — akkor nem jelent fel, sőt továbbra is igen jó dolgom lesz, de ha nem teszek kedvére, akkor lecsukat.

— Istenem! — ijedezett Jóka.

— Hidegvér, — mormolta Gedeon. — Gondolkozzunk, — mondta és fel- és alájárt. Anna leült, mert reszketett és elgyengült, de úgy követte szemével a férfit, mint a két-ségbeesés a reményt és a megváltást.

Öt perc múlva Gedeon megszólalt:

— Majd én végzek azzal az... izével. Hány óraker-jön? Délután ötör? Nos, engem fog itt találni, nem ma-gát, édes kis Anesu. Csak adja ki a szobalánynak a paran-csot, hogy mikor a százados úr jön, vezessék be ide ebbe a szobába. Mi hárman ott bent leszünk a másikban, de csak én fogok ide kijönni, mikor bejelenti nekünk megérkezését a szobaleány.

— És ne csókoljak önnek kezét? — rebegte Anna.

— Nem, édes kis Anesukám, — mondta Domonky na-gyon melegen és mosolygott. Azután még egyszer mondta és kiérezte a hangjából az élvezet, mellyel aláhuzva kiej-tette a szavakat: — Nem, édes kis Anesukám... ugyan mit gondol?

A százados úr pontos volt. A pensióbeli szobaleány délután öt óraker egy névjegyet hozott be Annának. Gróf Waldkircheneré volt és Gedeon meg Jóka csak egy-másra biccentette a fejét.

— Nyomban, csak egy perc türelmet kérek, — üzente ki Anna. — És ha kérdezi a gróf úr vajjon magam va-gyok-e itthon, csak mondja, hogy magam vagyok, — sugta.

Gróf Waldkirchener türelmetlenül várt a kis szalon-ban. Hol az ablakhoz lépett, hol leült, de általában is, ülté-ben is úgy tett, mint a köszörüs tesz a típró-kereke mellett, jobb lába szakadatlanul úgy mozgott térdében felhuzva és csak talpával érintve a parkettet, mint a köszörüsé, mikor szorgalmasan dolgozik. És milyen hosszú volt a lába! Álta-lában minden hosszú volt rajta: a homloka, az arca, az álla, az ádámesutkás ösztövére nyaka... mint egy virszinia-zivar egyenruhában, olyan volt.

Felállt, megint leült; tiprogatta azt a képzeletbeli ke-reket s idegesen az ajtózárnakra pislogott, melyek fehé-ren és diszkrétül hallgattak. Az ajtók mögött van az, aki rövidesen, talán már ma, az övé lesz. Ügyes ember ez a Bierbrauer nagyon.

És egyszerre csak kitérült az az ajtó, — inkább hara-gosan kivágódott, mint kitérült — és Waldkirchener száza-das felugrott, de olyan haptákat még százados úr nem vágott, mint Waldkirchener a belépő előtt. Egy aranygallé-ros törzstiszt volt a belépő; imponáló, fegyelmet-parancsoló megjelenés: Domonky Gedeon őrnagy úr volt.

— Ach, bitte gehorsamst um Entschuldigung, — da-dogta a halálravnált Waldkirchener, — úgy hiszem, hogy eltévesztettem az ajtót.

— Nem tévesztette el, százados úr, — felelte Domonky olyan higgadtan, nyugodtan, mintha zászlóaljkihallgatáson lett volna. — Igenis, itt lakik az, akit ön keres; itt lakik Lehmann alias Bakunin Anna ő nagysága. És szabad ér-deklődnöm, Waldkirchener százados úr: mit akart ön — menyasszonyomtól, feleljen.

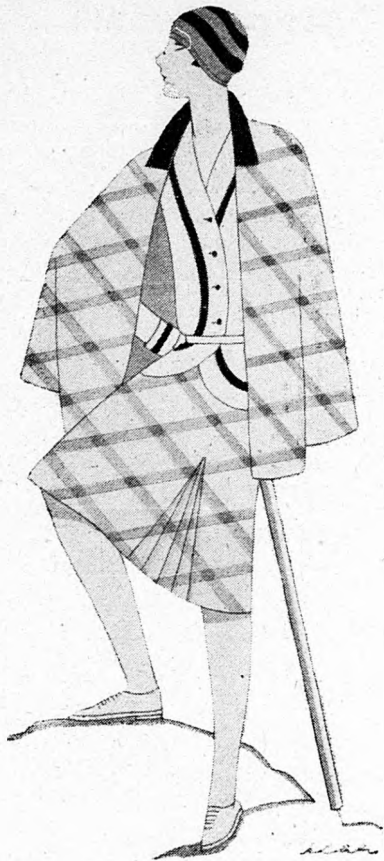
Budapest, IX,
Ráday-u. 31.
Tel. Aut. 866—54.

Abayné

fest, tisztít

E lap előfizetőinek kedvezmény.

Munkáért el-
küldünk és
hazaszállítjuk.

Az asszony és a bábu

Ez a kis elmefuttatás a férfibáb vagy bábférfiről fog szólni és megírására „Egy nagyon szerencsétlen asszony” jellegű levél készített, mely lapunk folyó évi szeptember 20-iki számában a „Tanácsot kérnek” rovatban jelent meg. Nem akarok tanácsot adni, azt meghagyom a legfőbb döntő bírónak, a mi kedves körünkben — Főszerkesztő úrnak — valamint Asszonytársaimnak.

Én csak boncolni akarom a férfibábot, azt a típust, amelyikhez „Egy szerencsétlen asszony” tartozik.

A férfibáb típus nem jelent tökfilkót. Az ilyen férfi lehet a legműveltebb, a legintelligensebb, mint ahogy nagyon sokszor az is. A legtöbbször nagyon csinosak, a francia charmeur-nek mondaná, nálunk ő a „bájós ember”. Rakoncátlanok, felelőtlenek, bajkeverők. Ha felelősségre vonják őket, akkor hízelegnek és kibujnak a büntetés alól. Nem is mentegetőznek, de oly kedvesek, oly megvesztegetők, hogy az asszonytól nagyon hamar teljes bocsánatot nyernek.

Ők az örök gyerekek, akik játszanak a tűzzel és mikor ég a ház és minden pusztul, őket kell még ölbekapni és vigasztalni becsületes elnadragolás helyett.

Ők az örök bábutk, akikkel minden és mindenki játszik. A gyengeségük, a maguk és mások apró érzeki szélségei, az önzésük és egész céltudatlan életük.

A fentiekből láthatjuk, hogy jellemüknek legnagyobb hibája az öntudatos akarat legteljesebb hiánya.

Ha ennek a típusnak az életén végigmegyünk egészen a kiinduló pontig, nagyon könnyű kitalálni és megtalálni a szintén súlyosan vétkes családi kört s benne a legvétkesebbet, az anyát, akinek a férfibáb vagy egyetlen fia vagy legkedvesebb gyermeke volt s akitől soha és semmit sem tudott megtagadni. Ő az első asszony, aki kényezteti, aki bábot nevel belőle és belőlt egy olyan hibát, amit a többi asszony majd úgy mulva gondosan ápol tovább, míg azután el nem jő a katasztrófa, — ami elkerülhetetlen... hacsak... hacsak a sors nem hoz olyan asszonyt a férfi útjába, aki fölébreszti benne a tetteiért felelős embert és össze nem töreti vele örökre a bábut. A fáradozás érdemes, mert hiszen ezek a férfiak sohasem rossz szívűek. Bábutk. A bábut akárki fölkaphatja és elviheti, hogy játsszon vele. Hiába nősil meg. Az asszonyok továbbra is kézzől-kézre adják a csecse szmokingos, édesszavú bábut. És ha megkopva és kifosztva visszakerül a törvényes tulajdonoshoz, akinek megtört a szíve, aki elfordul tőle, — akkor hízeleg. Ha ezzel célt nem ér, akkor azzal fenyegetőzik, hogy összetöri magát. (Ime a négy izben megkísérelt öngyilkosság! Noha egy jól megfontolt komoly öngyilkosságnak a második kísérletnél már muszáj sikerülnie.)

Belebetegszik a válasba, mert öntudatlanul kinlódik tehetetlen önzése miatt, de 14 nap mulva újra nősil.

A halállal vívódó asszonyt nem látogatja meg, mikor az hivatja. Itt újra mézbe keveri a keserű igazságot. Mint ő mondja, — fél, hogy lekötöttsége dacára az asszonynál maradna. Veszik észre Hölgyeim, hogy egyszerre milyen erkölcsös! Mikor az első asszonyt napról-napra csalta, nem volt ilyen skrupulózus. A halálos beteget meglátogatni, — különösen, ha az kívánja — akárkinek és bárminő viszonyban is szabad. Hogy nem ment el, annak egyetlen oka, hogy irtózott szembenézni az általa felidézett pusztulással.

Mikor az asszony meggyógyul és újra szép és hódító jelenség, aki kell és aki tetszik, — akkor már nem fél attól, hogy vét a második feleség ellen, ha találkoznak, akkor már nem reszket a lehetőségtől, hogy az első asszony újra rabul ejti.

A gyerek, aki kinyújtja a kezét az eldobott játék után, amiért már más is lehajlik. A féltékenység örökű és ősi tragikomédiája. Félrelökni a második asszonyt az útból, az semmi. Hiszen már úgy únja. És az asszony, — az első, a kilenc éven át kintott, a százszor becsapott és megaláztatott asszony nem tudja mit tegyen. Minden sorából sugárzik a megbocsájtás és visszatérés vágya. Mert az

— Se... semmit; de... eh... igazán... se semmit.

— Na, jól van, most nem kényszerítem, hogy beszéljen. Most hagyja itt a névjegvét, de jegyezze rá a lakása címét és várja meg otthon a folytatást.

És gróf Waldkirchener ezt engedelmesen megtette; ráírta a névjegyre: Sacher, második emelet, tizenkettő és elbocsáttatván, sarkon fordult és elment. Grand Hotel Sacher: no persze. A nagykövetség költségén jött Bécsbe, hát csak nem fog a Stadt Triestben venni szállást!

Gedeon meg visszament a hölgyekhez és azt mondta:

— Elintéztem azt az embert. Most meg csomagoltasson. Ancsucukám és Jókám te is készülj... tudod hová? Domonkára utaztok még ma este. Pozsonyig veletek megyek autón; ott ti vonatra ültök, én meg visszatérek Élecsbe. És Domonkán ön, Ancsucukám, a mi vendégünk lesz; oda már nem mehet utána senki.

Jóka majd a nyakába ugrott a bátyjának.

Anna pedig Domonky elé lépett, csendesen a vállára tette a kezét, fejét meg az attilájára hajtotta.

— Engedje meg, — suttogta lágyan és keblen esőkolta a férfit ott, ahol a szíve van.

Másnap reggel már a gyorsvonaton robottak és ahogy bérelt külön szakaszukban ültek, Anna hátratámaszkodott és behunyta a szemét. Ugy érezte, hogy a rengeteg nagy Oroszország egy más planétán maradt s ő egy új világ felé száguld; egy pillanattig olyasmi játszott az arcán, mint egy láthatatlan valakitől való elbucszás, majd megsejtése valamely nagy üdvnek terült el napfényesen egész lényén; azt gondolta e pillanatban Anna: — Életem történetének ötvenharmadik napja ez... az ötvenharmadik!

Igy történéhetett meg, hogy mikor Leonid nagyherceg talán ugyanazon a napon utasította Pascsenkot, rendelje haza Bakunin Annát és Pascsenko e célból Bécsbe, a nagykövetséghez fordult: hát így történt, hogy Sulgintól az a megdöbbentő sürgönyhír érkezett, hogy Bakunin Anna a császárvárosból nyomtalanul eltűnt.

(Folytatjuk.)

asszony nem bábú. Az asszony mindig visszavágy a férjhez, akit szeret, — talán dacára, talán éppen azért, mert kinozta, mert olyan édes, mert úgy kell mindenkinek. Mert csak egy férfit tud igazán lenni, a legelső, akiért szenvedett. Az igazi asszony — a szó szent, komoly és tiszta értelmében — mindig anya. A férjével szemben is. Már százszor megírtam, hogy egy jó férj több vérbe, könnybe és fájdalomba kerül, mint hat darab, egyenként négykilós csemete. És az anyaság misztériumához tartozik a szenvedés. Ha az orvosi tudomány egyszer föltalálja a szenvedésmentes anyaságot, — talán nem is fogják az anyák oly forrón szeretni a gyermekeiket. Mit gondolnak Hölgyeim, ha Önök az első naptól kezdve egy tökéletes mintaférjet kaptak volna, akin nincs mit változtatni, javítani, — esetleg rontani — vajjon nem vált volna az a minta pár hét után — értéknélkülivé?

Mit tesz tehát egy józan, de rossz férjébe még mindig szerelmes „Szerencsétlen asszony?”

Addig, míg ez a szerelem a szívéből gyökeréig ki nem pusztul, semmiesetre sem megy férjhez ahhoz a kifogástalan úri emberhez. Mikor valakinek kihúzzák a fogát, akkor várnak, míg a seb beheged s csak akkor tesznek a helyébe másikat.

Miután azonban mindannyian misszióval születünk és kötelességünk mindenkin segíteni, mindenki keresztjét könnyebbé tenni, az első embert, akit igazán s oly gyötrelmesen szeretünk, nem dobjuk félre ridegen. Adunk neki lehetőséget a javulásra. Még egyszer, utoljára.

Ha nem tud a másodikkal élni, akit bosszúból (?) vett el, váljon el tőle. És a „Szerencsétlen asszony“ várni fog. Mondjuk 1 évig. Nem biztatja semmivel, mert az már jutalom egy ki nem állott próbáért. Hogy aztán mi lesz, meglátja. Attól függ. Egy év nagy idő. Ha a bábú férfi összetört, a kihullt fűrészpör helyét egy év alatt betöltheti komoly energiával, akarattal, törhetetlen hűséggel. Addig ne közeledjen és ne csináljon öngyilkossági kísérlet-szériákat. Meg kell magyarázni neki, hogy mindez már unalmas, hogy hatástalan, — még akkor is, ha nem igaz — hogy valami újat hozzon, mert erre vágyik s ha őtőle nem kapja meg, megkapja mástól. És szépnak kell lenni — ha nem is kacérnak, — elegánsnak, — de nem feltűnőnek, — derűltnak — de nem csapongónak.

Egy év nagy idő. „Szerencsétlen asszony“ magába nézhet. Gondolkozhat az első férfin is és a másodikon is. Csak nem cselekedni vaktában. És minél kevesebbet sirni. De-azt is egyedül, egészen egyedül, a jó Istennel. Asszonyi dolgokban ugyanis Ő az egyetlen, aki tisztán lát.

Angelotti Mária.

— Oááá! Mamma! Mi még testvérkéket akarunk!

Appassionata

— Regény —

Írta: Szabó Mária

XV.

— Igazán jól esett lefeküdnöm. Bár most igazán már szinte kipihent vagyok az első napok halálos fáradtságához képest. Ma meg különösen jó napom is van... Ez a derék Ébert volt most nálam.

— Mit akart?

— Képzeld, — tisztán látta azt, amire én eddig nem is gondoltam: hogy a műhely feloszlófélben van.

— És?

— És felajánlotta, hogy maradjak velük és vezessem tovább az üzemet.

Andor felugrott. Beletúrt felfelé fésült barna hajába és sétálni kezdett a műteremben. Mikor harmadszor az alkovenhez ért, megállott Márta előtt.

— Látja, ezen gondolkoztam én hetek óta... Hogy mi történjék most magával? Valami ilyen megoldást szerettem volna én is, azért tartottam meg a jobb megrendelőket, — de hogy ilyen egyszerűen, jól és szinte magától elrendeződjék a dolog, ezt igazán nem gondolhattam. Hiszen, ha az építészeti műtermünk fedél alá kerül, ott lesz a helye nálunk! De addig!... Sokat gyöttrődtem én emiatt! De így, — így nagyon jó lesz! Mert remélhetőleg elfogadta az ajánlatot?

— Örömmel! Hiszen így reám nézve semmi sem változik.

— Sőt, talán több lesz a jövedelme!

— Ébert is azzal biztatott.

— Na ugy-e? És... és nem volt más terve?

— Milyen tervem lehetett volna? Hiszen mondom, hogy eddig rá sem eszméltem erre a lehetőségre.

A fiú szabálytalan arcán felragyogott az öröm. Valami titkos, folytonosan rágódó rossz érzés kinozta a hangverseny óta s ez fokozódott az autó-kirándulás miatt. Dehát, úgy látszik, itt nincs semmi veszedelem... Márta maradni akar, dolgozni akar, — hogyan is láthatott rémképeket éppen ő, aki láthatta a Morvai elmenését?!

Elhatalmasodott benne a reménykedés. Ez a lány a munkát nem hagyja, egyedül az remélhet, aki meg tudja neki tartani ezt az életet úgy, hogy közben azért levegye róla a fentartással járó terheket.

Szeretett volna egyetlen biztató szót kapni már tőle. — de a pesti jourok dédelgetett művésze, hiszterikus nők majd szétszedett, unott kegyence felékké, visszarettenővé vált a nyugodt, tiszta lány mellett.

Mártát zavarni kezdte, hogy a fiú olyan szótlanul, égő szemmel áll mellette. Valósággal érezte az eltitkolt izzását. Felült.

— Teát ígértem maguknak...

— Maradjon így Mártuska... Hadd csináljam most én meg!

Sietve ment a nagy cserépkálya mellett álló szamovárhoz. Vízet hozott bele a saját fürdőszobájából és bekapcsolta a villanyt. Márta meghatva nézte, milyen gondosan, ügyesen rendez el mindent az ideges művészkéz. Lágyág, sőt majdnem asszonyosság volt puha mozdulatai alaptónusa, — jóságos, gondoskodó volt most, mint egy anya.

Csészéket szedett elő, citromot vágott szét, újra a saját lakásába szaladt s egy sévresi porcellántálon finom teasüteményeket hozott át.

Ezt előre megvette, — mosolygott Márta, s újra, nagyon ellágyult. Milyen jó... Milyen meghatóan jó!

S erről a Morvai másforma nagy jósága jutott eszébe, — a könnyű, szép mozdulatokat gondolatban összehasonlította a másik nehezkesebb, merevebb mozgásával. S aztán a László bizonytalan, imbolygó járására gondolt. Előre nyújtott keze mintha megsebezte volna a szívét. Ezek a férfiak támaszok — az a támaszra szoruló. És minden érzése feléje vitte, — szinte érzékeltetően állott melléje ebben a pillanatban.

Andor kis asztalt vitt melléje. Leterítette nagy, szép, régicsipkés terítővel, — ezt is a saját lakásából hozta át. — Könyörögve szólt:

— Teázzunk meg mi előre, Mártuska. Pistát kár lenne megzavarnunk. Később, ha átjönnek, nekik is szívesen megcsinálom én.

Márta beleegyezett. Most annyira a vakember foglalkoztatta, hogy pillanatig sem kínózta a menekülő érzés, mellyel az Andor nagyon kimutatott gyengédsége elől rendesen elvonta magát.

A fiú boldogan jött-ment. Beöntötte a teát, — izléselesen rendezte el az asztalt és nem engedte, hogy Márta felüljön.

— Csak könyököljön fel, jó?... Inkább megtartom a csészéjét.

— Ne, nem Andor... Egészen jól el tudom venni így is. Nem szabad már ennyire kényeztetnie, — hiszen már nem a kimerült, elkéseredett „ürinő“ vagyok, mint eleinte. Meglátja, Ébert segítségével én is öntudatos munkássá válok majd!

— Mindig is az volt... De a fizikumam mégis lázadzik a bezártság ellen. Több szabad időt kell kikötnie Mártuska. És a vasárnapot egészen kint kell töltenie.

— Ugy is akarom.

— Hova megyünk holnap, Mártuska?

Az örömtüzek kigyultak a fiú szemében. Szerette volna az örökkévalóságig nyújtani ezt a csendes, boldog órát, — de a holnapot mindenesetre biztosítani akarta, hogy gondolkozhassék éjjel a lehető legjobb kihasználásáról.

Márta végigsimított a homlokán. Szécsy egy szóval sem mondta, hogy érte jön és mégis... Úgy érezte, mintha feléje nyulna a bizonytalan kéz: — Ne kösd le magad!

De mit mondjon Andornak?

— Ki kellene mennünk egész napra, — hiszen a jó idő úgy látszik, tartós most már... De hova?

— Én nem mehetek, Andor.

A fiú megütözte a csészéjét.

— Miért? Talán... talán megígérte a vakembernek, hogy vele megy?

— Nem ígértem meg semmit.

— Hát akkor miért nem jöhet?

— Mert... Mert...

— Vár valakit? A vakembert várja?

Már ott bujkált a féltékenység a hangjában.

Mintha tükröt villantott volna Márta elébe a kérdése.

— Nem tudom... Nem várom... Talán... De...

— De?

— De ha értem jön, vele megyek.

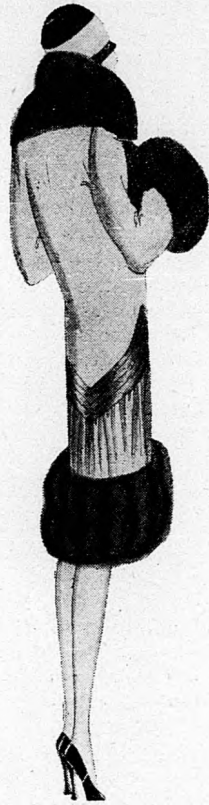
A kanál kiesett a fiú kezéből s lecsorbította a kis tányér aranyozott szélét. Márta össerezzenve, felkapott fejével nézett rá. Aztán lehunyta a szemét és beienézett a maga lelkébe.

S most látta meg először benne a végzetét.

*

És másnap csakugyan újra eljött a zöld autóban Szécsy és eljött a következő vasárnap is. Hétközben már a Vera kelengyéjét varrták a műhelyben, Márta már a munkásokkal kötött új megegyezés szerint vezette az üzemet s Andort alig látta, — de mindez csak kitöltötte a vakembertől távolított időt. Valóságos, belső tartalmat nem adott az életének. S Márta a négy hét alatt kialakuló új énjének megismerésében az örök asszonyi természet végzetét ismerte fel: a legmodernebb, legmunkaszeretőbb nő is csak addig alkalmas az önmagért való munkára, míg meg nem ismeri a szerelmet. Azután már csak féllélekkel él a választott formájában, — a lelke másik fele ösztönzi és viszi a nő igazi hivatása felé.

Hogy a szerelmes és testestől-lelkestől szerelmes a vakemberbe, ezt már nem rejtegette maga előtt. Felébredt már benne az asszony is, — szüziiesen, félnéken ugyan, de már ott bujkált közöttük a vágy. Az első este összesimulása nem ismétlődött ugyan meg, — de ez inkább a sóvárgás elcsitítása volt, mint a hiánya.

Márta egészen bizonytalanul állt szemben növekvő érzésével. Nem gondolt előre, közös jövőre, — nem is tehetette. A vakember meg legutóbb zárkózottabb volt, mint eddig, s Márta attól félt, hogy megbánta a találkozások rendszeressé tevését.

Berta néni a Márta új állás-vállalása lepte meg. Mondani akart valamit, de elhallgatott, mert László jött és nem türte, hogy a Márta foglalkozását említsek előtte.

Márta nem tudott erről. De a kedves öreg hölgynek sok gondot okozott, míg esetről-esetre kibékítette ezzel a — szerinte lealázó — ténnyel. De éppen a legutolsó találkozás, amelyről Márta azt hitte, hogy a férfi megbánásával telt és azért feszül közöttük a szokatlan hallgatás, végleges döntésre bírta Lászlót.

Vasárnap reggel már kilenc órakor beautózott Pálóssyékhoz. Az ezredesné reggelinél ült még s nagyon meglepődött, mikor Horvát nagy hajlongással Lászlót vezette be. Örömmel ment elébe és míg maga mellett helyet csinált neki, László a titkárhoz fordult.

— Menjen le egy kávéházba Horváth s egy félóra mulva jöjjön értem.

A szőke, nyurga ember alázatosan meghajolt és távozott.

László az ezredesné keze után nyult.

— Berta néni, nagyon kérlek, hozd ki Mártát ma délelőtt hozzám. Jöjjön ki Miklós bácsi is. A kis fiú is. Mindenki.

Az ezredesné boldogan simította össze a kezét:

— Hát határozta László? Feleségül veszed Mártát?

— Tudod, mit mondtam Berta néni: akit a házamba bevezetek, az a feleségem lesz... Ha akarja...

— Oh, — hogyan akarná!

— Ezt nem tudhatjuk. Mert remélhetőleg még nem beszéltél vele? Hogyan is beszéltél volna?!

— Megtiltottad...

— Meg, S most is kérlek, ne mondj mást, csak annyit: A kertemben virágba öltöztek a fák és szeretném, ha megnézné, így... Megmondod?

— Oh, édes jó fiam! De miért nem megy érte te magad?

— Dolgom van otthon. És különben is... Jobb lesz ez így.

Elgondolkozott. És ijedten, felindulva kapta fel a fejét:

- Hátha ki sem jön?
- Ki fog jönni Lászlóm.

Az ezredes kardja csörrent meg az előszobában. A vakember hallgatást kérőn tette az ajkára az ujját. Meghatározhatatlan félelem tiltotta, hogy megbeszélje nagybátyjával a tervét. Csak a meghívást ismételte meg s az ezredes jóságos derével veregette meg a vállát.

— Ott leszünk, fiam! Látod, milyen jó, hogy nem bujkálsz már úgy az emberek elől! Nagyszerű kislány az a Márta, hogy ilyen csodálatosan megszéledített. Milyen szerencse, hogy összetalálkoztatok! Ennek a derék kislánynak igazán szeretnék egy jó férjet. Nem járja, hogy a műhelyben töltse az életét! Majd széjjel is nézek már a tisztjeim között...

Az ezredesné rémült arccal kezdett integetni s a mosoly elhalt az ezredes ajkán, mikor felesége a vakemberre irányította a nézését.

Megcsóválta a fejét. Szólni akart, de a felesége könyörgő szeme lefegyverezte. Szótlanul gyújtott rá egy szivarra. Összemarkolta az ujságokat és eltűnt a saját szobájában.

Az ebédlőben megtelepedett a csend. László az ajkát rágta. Az ezredesné arcán és nyakán piros foltokat csalt ki az izgalom. Érezte, hogy most meg kellene mentenie a szegény fiú hangulatát, vissza kellene adnia az önbizalmát. De hogyan?

Torkához nyult, mert a zokogás fojtogatta. Végtelenül sajnálta a szerencsétlen embert. És remegő hangon, kacagást erőltetve, nála szokatlan kibúvóhoz, hazugsághoz nyult.

— Nagy kópé ez a Miklós! Jaj, de nagy bolond ez! Hogy soha meg nem komolyodik már!

A vakember felugrott. Hangja elfulladt, szeme gyorsan imbolygott.

— Berta néni! Te most nevetni tudsz?!

Az asszony már visszanyerte a nyugalmát, egészen derüsen beszélt:

— Hát hogyan nevetnék? Mindig is ilyen volt ez egész életében!

— Kigúnyolt! Megszégyenített! Jól megmagyarázta, milyen embereknek való a házasság!... Meg ez a lány! Majd széjjelnéz a tisztjei közt, azt mondta! Elöttem mondta!

Pálössyné odasimult hozzá, átölelte a remegő vállát.

— Oh, de nagy csacsi vagy László! Láttad volna, hogy mosolygott a bajusza alatt. Milyen huncutul csillogott a szeme! Hiszen csak téged akart ugratni!

Felszabadultan sóhajtott fel a férfi. Most elaludt benne a szerencsétlenségével járó örök gyanakodás. Hinni akart és hitt, s ezzel a hittel verte agyon minden feltörő kétségét.

— Azért mégsem szép egy vakemberrel ilyen tréfát üzni!

— Nem szép! Dehogy szép. Majd beszélék én is veled még ma.

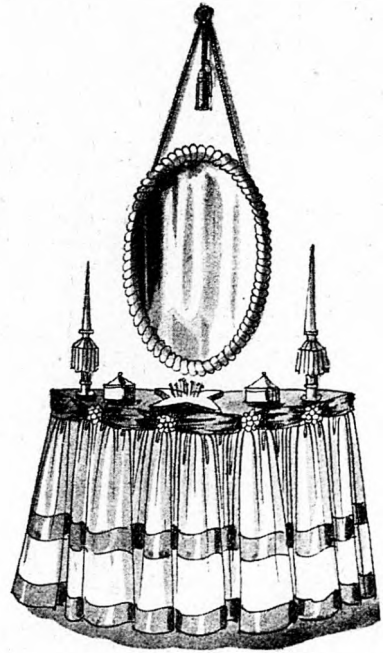
És megkönnyebbülten adta át Lászlót a belépő titkárnak, s maga azonnal a férje szobájába ment, hogy csakugyan beszéljen vele, de más értelemben, mint a vakember gondolta.

(Folytatjuk.)

Színházi bemutatók

Danton halála

Vagy: sok hűhó — ha éppen nem is semmiért, de viszont annyiért sem, amennyit a Magyar Színház igazgatósága tulajdonított Georg Büchner idestova százszentendős forradalmi riportdrámájának és amennyit a — kasszánál várt tőle. Ha a legfőbb rendőrhatalóság nem avatkozik a dologba és simán pereg le a sippal-dobbal hirdett előadások sora, még az a közönség is elmaradt volna, amelyet a jótékony ingyenes reklám szédített be a nézőtérre. Nem először történik, hogy a színházvezető ravasz szemhunyorgatással dörzsöli kezeit, mondván: „benne hagytam a darabban néhány borsos kiszólást! hátha főnnyakad rajta a rendőrség és akkor megvan a reklám!” Távolról sem akarjuk a Magyar Színház vezetőit ilyen taktikával meggyanúsítani, de akaratlanul is felvetődik bennünk a kérdés: micsoda sürgős irodalom- vagy művészetpolitikai szempontok követelték a feledés porából kiásott „Danton halála”-nak bemutatását?

Házilag előállítható toilett-asztalka.

Maga a szerző, a huszonnégy éves korában elhunyt Georg Büchner nem olyan kimagasló klasszikusa a tizenkilencedik századeleji német irodalomnak, mint ahogyan itt most önkényes osztályozással feltüntetni szeretnék. Kivételes tehetségekkel volt megáldva, az bizonyos, de mikor ezt a drámai művét, amelyet ő maga sem nevez tragédiának, csak forradalmi jelenetek sorozatának, megírta, mindössze huszonegy éves volt, maga is forradalmár, forrongó szellem, kicsapongó fantázia. Talán a zene az egyetlen olyan területe a művészetnek, ahol a lángész túlfiatalon is tökéleteset alkothat, mint például Mozart és Chopin; de hogy a szellemi alkotás csúcsfokát jelentő irodalmi műfajban, a drámában, amelynek gyökérszállai a filozófia legmélyebb talajrétegeibe nyulnak le, egy lelki-leg-testileg nem egészen kifejlett fiatalember maradandóan elsőrendűt tudott volna teremteni, erre még nem volt példa. A fiatal Büchner csaknem kritikák nélkül jegyezte le a vérforgeteges francia forradalom legrikítóbb mozzanatait, a toprongyosok embervadászatától a konvent rémségein keresztül egészen a vérpadig. Drámájának nem Danton a hőse, hanem a vérszagtól tébolyult utcai csöcselék, vagy ha jobban tetszik: a forradalom. Minden forradalomban van valami fölemelő is a sok fürtelem és gonosz mellett és csodálatos: az utólag zseninek fémjel-

CALDERONI és TSA

LÁTSZERÉSZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látcsövek, szemüvegek, orrcsüptetők.
Fényképezési készülékek és cikkek.
Barometerek, hőmérők

zett Büchner egy pillanatra sem tudja bennünk a fenség érzését kelteni; dübörgő jeleneteiből csak a sansculotte-ok éktelen lármája harsog ki, csak vérgőz csapja meg arcunkat, anélkül, hogy megértenők, miért kell ezeknek elpusztulniok, végül maguknak a forradalmi vezéreknél is, akik a népet szabad mozgásra, szabad életre rázták fel. A dráma csak kérdéseket vet föl, de nem tudja megadni a kielégítő feleleteket, csak izgat és nyugtalanít, anélkül, hogy lelünk az erkölesi harmónia szépségeivel töltené meg. Ezért nem tud közelférközni a nézőhöz Danton véres sorsa, nincs részvétünk a néptribun iránt, — körülbelül az az érzésünk van, ami egy idegen országban történő balesetnél, amelynek szereplőit nem ismerjük.

A Magyar Színház szerencsétlen kézzel osztotta ki a szerepeket. Egyedül Kiss Ferenc volt a helyén, aki a könnyű vígjáték és az operett nem neki való területéről szerencsésen visszaérkezett, — sajnos, nem a Nemzeti Színházba, ahová történelmi alakokat megjelenítő képessége utalja, hanem egyelőre csak egy olyan feladat megoldására, amely egészen neki való. Néhány apróbb kiskiklástól eltekintve, viharos mozdulataival, virtuóz hangléjtésével, megközelítette Danton történelmi reliefjét. Hegedüs Gyula, mint Robespierre, inkább a díkeió elragadó hevével, mint alakításának elhitető erejével hatott. Egyáltalán nem volt helyén Rátkai Márton, mint St. Just. Csodáljuk, hogy a kitünő komikus minden tragikai tehetőség híjján ilyen súlyos szerepre vállalkozott. Sem arcjá-
tékkel, sem megjelenéssel, sem hanggal nem tudta érzékelteni 1793-nak ezt a legvérengzőbb demagógiát. A többi szereplő nagyjában jól végezte dolgát. Karlheinz Martin, a túlon túl propagált német rendező (kinek nevét öles betűkkel hirdették a színlapok, míg a szerző neve alig-alig látszott), rátermettségének számos értékes jelét adta. Különösen a tömegeknek a cselekménnyel összehangolt mozgásában és a fényhatások kihasználásában elismerésre méltót produkált, de bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a nyugati színpadi iskolát kijárt magyar rendezők között is nem egy akad, akinek kezébe nyugodtan letehetnék volna a rendezés munkáját.

A közönség fáradtan és esalódottan távozott a „Danton halála“ előadásáról. Sem a dráma, sem a játék nem tudta megrendíteni, legfőlebb, ha itt-ott elképesztette.

Penge.

Visszaélések a szőrmeiparban!

Nagy elővigyázatot ajánlunk
a szőrmevásárlásnál.

A szőrme és bundavásárlás mindenütt és mindenkor bizalom kérdése volt. A szőrmeipar olyan tökélyre emelkedett, hogy csak szakértő tudja megkülönböztetni a valódi szőrmet. Ezért nem győzzük eleget figyelmeztetni a vevőközönséget, hogy szőrme, bundavásárlásnál csak olyan céget keressen fel, hol bizalommal vásárolhat. Ilyen az országszerte előnyösen ismert PALUGYAI szücsmester-cég, Budapest, Nagymező-u. 20, hol szokatlanul nagy a választék, olcsók az árak, részletfizetési kedvezményt ad és bőrkabátokban is nagy a készlete.

Keresztretjvény

Lapunk mai számában közölt „Halottaknapja“ című keresztretjvény megfjéti határideje folyó év november 10. Azon előfizetöink között, kik a keresztretjvényt helyesen megfjétték, az alább felsorolt jutalmakat sorsoljuk ki. A sorsolás eredményéről lapunk november hó 20-iki számában tájékoztatjuk olvasóinkat és ugyanakkor küldjük meg a jutalomdíjakat.

I. jutalomdíj: Egy pár selyemharisnya, a Heilig Harisnyaház (Budapest, VII., Kazinczy-u. 7.) ajándéka.

II. jutalomdíj: Egy pár selyemharisnya, a Heilig Harisnyaház (Budapest, VII., Kazinczy-u. 7.) ajándéka.

III. jutalomdíj: Egy biedermeier stílusban előnyomtatott milió.

IV. jutalomdíj: Egy ovális milió előnyomtatva.

V. jutalomdíj: Murgács Kálmán zeneköltő autogrammjával ellátott nótáskönyv és egy kg. Hóvirág mosópor.

VI. jutalomdíj: Bagdy István költeményei, egy kg. Hóvirág mosópor és egy magyar nótá kottája.

VII. Két magyar dal kottája, egy kg. Hóvirág mosópor.

Kézimunka

Rovatvezető: **Gottlieb Gyula iparművész, kézimunkaspecialista, Budapest, IV., Petöfi Sándor-utca 17. Telefon: Aut. 811—26.**

<i>Faliszönyeg, vagy drapéria, smirna, perzsa vagy kelim kivitelen 170 cm. hosszú, 70 cm. széles, előfestve smirna</i>	17.— P
Perzsa kivitelen	19.— „
Perzsa len alappal	23.— „
Kelim kivitelen	12.50 „
Filet (rece) vagy horgolt csipke 50 lyukkal, nagyított minta	1.20 „
<i>Futó: angolmadeira és madeira kivitelen 150/50 cm. méretben, finom lenvászonra előrajzolja:</i>	8.— P
Eatiztra előrajzolja	6.— „
Hozott anyagra előrajzolja	1.20 „
Szurt sablonja	2.— „
<i>Ing vagy combinéje divatos minta szita, ajour és magashímzésű kivitelen</i>	
Szurt sablonja	1.— „
Hozott anyagra előrajzolja	—40 „
Hímzése: selyemre	10.— „
Batiztra hímzeve	7.— „

<i>Ágyterítő: cérnagrenadinból 220/330 méretben, magashímzés, angol madeira és filet, vagy tüllhímzéses középpel és kézi vert összekötő betétekkel. Előrajzolja fodrokkal együtt</i>	35.— P
Teljesen készen file középpel	120.— „
Tüllhímzéssel	132.— „
Hozott anyagra előrajzolja	5.— „
Szurt sablonja	6.— „

<i>Mellény fehér vagy színes filcből teljesen készen I., II., III. nagyságban, finom kézihímzéssel és színes szegélyezéssel. I. nagyság</i>	60.— „
II. nagyság	64.— „
III. nagyság	68.— „

Micsak! **HEILIG** *hársnyájában járunk*
MERT MINŐSÉGBEN — ÁRBAN UTÓLÉRHETETLEN
VII., KAZINCZY UTCA 7. SZ.

Társaságból

Halló... Csókolom a kezét, nagyságos Asszonyom. Kétségtelenül Ön is tudja, hogy az asszonyi hűségről, jóságáról és türelemről eddig mennyi sokat írtak. Azt hiszem, az alábbi kis eset, mint mondani szokták — lepipálja az összes eddigi feljegyzéseket. Figyeljen ide: Két jó barát találkozik.

— Szervusz — édes Bélám — régen láttalak. Haragszik rád az egész kompánia. Nem jössz közénk. Pedig van egy nagyszerű korcsmánk. Jó vacsora, kitűnő bor, tereferere, meg megmégás. Jöjj már egyszer velünk...

— Nem lehet Károlykám, nem lehet. Tudod, a feleségem áldott-lelkű jó asszony, nincs szívem egyetlen estére sem magára hagyni. Aztán okom sincs a kiruccanásra. Ha talán egyszer összeveszünk, akkor nem mondom, hogy...

— Tudod mit, mondok egy jó trükköt. Probáld egy művészekedést kiforszírozni. Például: holnap délben kérd meg a feleséged, hogy estére készítsen neked halat vacsorára. Te szépen haza mész, leülsz a vacsorához és ha rántott halat talál a feleséged, mond azt, hogy sült halat szeretted volna, vagy vizont. Meqlásd, ebből parázs veszekedés lesz és akkor mi sem gátol, hogy eljőjj.

Néhány nap mulva találkozott a két cimborá.

— Na, Béluskám, mi történt a vacsorával?

— Semmi. Mondtam neked, hogy az én feleségem egy drága asszony. Képzeld, készített sült halat, meg rántott halat is. Így a legjobb szándék mellett sem tudtam vele összeveszni.

— Ravasz asszony, huncut asszony, de rajtam nem fog ki. Haza fogsz menni ebédre. Mikor benyitasz az ebédlőbe, kezdjél el jajgatni, hogy így, meg úgy fáj a fejed a sok munkától és minden átmenet nélkül kiabáld, hogy a vízvezetékéből a víz visszafelé folyik. Majd meqlátod, a feleséged azt fogja mondani, hogy te bolond vagy és ebből kész a veszekedés. Te megsértődöl, otthagysz az asszonyt és estére eljössz közibénk. Szervusz, a vízontlátásra.

Harmadnap felkereste a jó barát Béla komáját.

— Remélem, összevesztetek?

— Dehogy vesztünk, dehogy vesztünk. Képzeld, hazamegyek, elkezdek ordítani, hogy a vízvezetékéből visszafelé folyik a víz. Mire megszólal a kis fiam:

— De, édes apukám, a víz nem visszafelé folyik, hanem kifelé folyik a vízvezetékéből. Erre rászólt az édesanyja. — Palikám, te ne avatkozzál az apád dolgába, ha apuka azt mondja, hogy a víz visszafelé folyik, akkor visszafelé is folyik és pontum, mert apukának mindig igaza van.

Hát most mond meg, eljöhettek én ezeketán otthonról?

Halló... Társasági híreim a következők: A kormányzó úr Öfömlétsága megengedte, hogy Alapy Gáspár, Komárom város polgármestere, kormányfőtanácsos, a pápai Nagy Szent

Gergely-rend közép keresztjét elfogadja és viselje. — Gróf Apponyi Károlyék szarvas vadászaton voltak Apátiban. Jobbaházi Döry Hugó és neje tüksepusztai birtokukon fényes házibált adtak Huberta leányuk tiszteletére abból az alkalomból, hogy leányuk most töltötte be tizennyolcadik évét. A fényes házibálon résztvettek Fáy Pöszi és Marica, Inkey Mária, báró Fiáth Erzsébet, Inkey Klára és Erzsébet, gróf Somsich Ella, Novák Sarolta, Gaál Mária és Margit és mások. — Frigyes főhercegék karapancsai birtokukon vadászatot rendeztek. — Fould Springer báróné Párisból tíz heti világ körüli körutazásra indult.

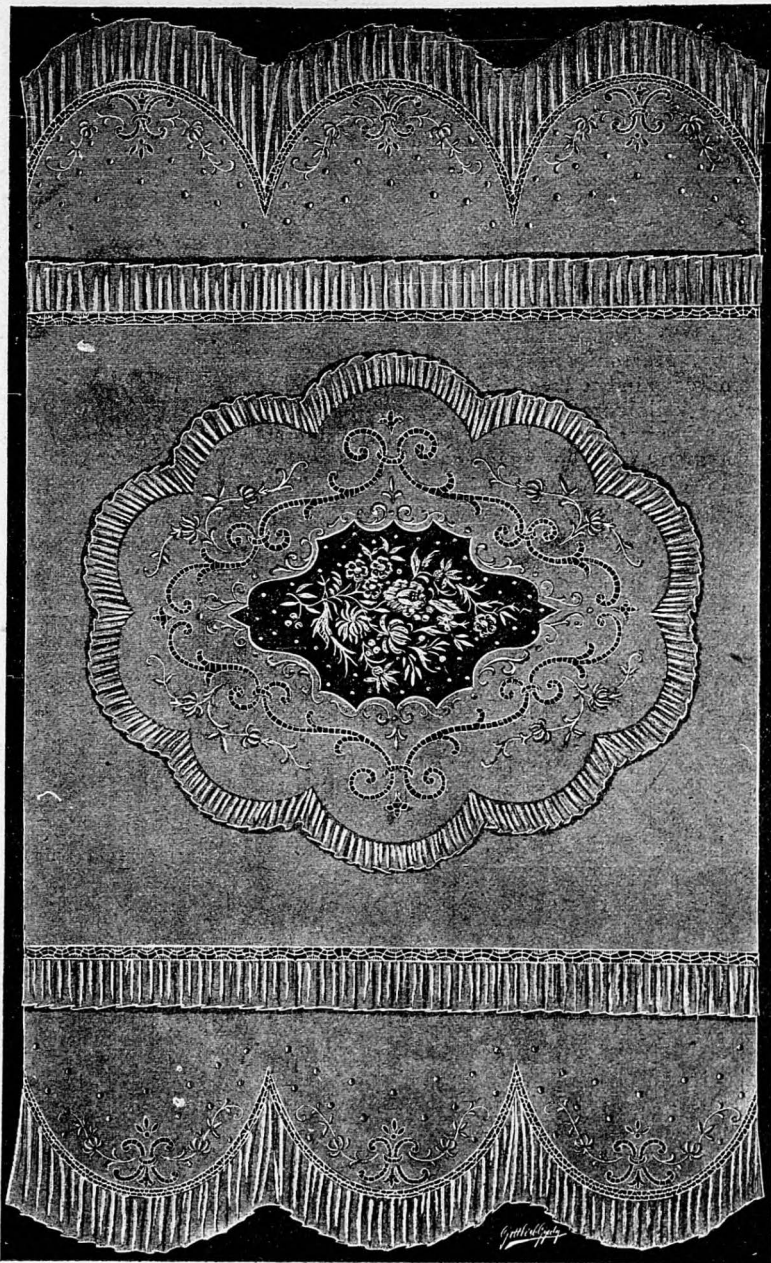
Egyik budapesti cirkuszban történt. A kutyaidomító így szólt a közönséghez: És most, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, bemutatom a világ legnagyobb szenzációját. Az én kutyám most meg fogja mondani mindenkinek az életkorát. Erre néhány hölgy felállt és kifelé igyekeztek.

Az idomító utánuk szólt: Kérem, méltóztassanak csak nyugodtan itt maradni, a kutya csak húszig tud számolni.

Kedves üzenetet kaptunk külföldön tartózkodó előfizetőinktől: Szókéné Dezsényi Angela Knittelfeldből, Pareisz Józsefné Lauranából, R. Reissmann Gizella festőművésznő Bolognából emlékeztek meg rólunk. Kedves üdvözlőket ezuton viszonzozzuk.

Hymen híreim: Beke Ilonka és Likmann László Budapest, házasságot kötöttek. Keller Margot eljegyezte dr. Kovách István orvos, Budapest. Sugár Mária és Egyedy László Budapest, házasságot kötöttek. Veress Zsibike és Vántsa Béla György ny. áll. v. főhadnagy Debrecen, házasságot kötöttek. Gratulálunk.

Az angol munkáspárt birgminghami kongresszusának ülésén Susanne Lawrence képviselőnőt alelnökké választották. Ezuttal történt először, hogy a munkáspárt alelnöki tisztségét növel töltötték be.

Agyterítő. Gottlieb Gyula iparművész eredeti terve.

Mély részvétellel értesültünk, hogy dr. Groffits Dezsóné, szül. Länder Gitta, a hdm. koronás arany érdemkereszt és vöröskereszt ezüst érdemjelei tulajdonosa, lapunk volt előfizetője, életének 38-ik, boldog házasságának 7-ik évében jobblétre szenderült. — Nagyrákói és kelemenfalvi Rakovszky József életének 51-ik, boldog házasságának 14-ik évében súlyos betegség után elhunyt.

Előfizetőink köréből külföldön üdül: Szemző Aglae csillageresztes hölgy San-Remóban, Moirret Lajosné több heti tartózkodásra Sweizbe utazott.

Halló... Egy borzalmasan viharos éjszaka becsengettek az orvos lakására, elhívták egy hölgyhöz, akit alaposan megvizsgált és így szólt:

— Nagyságos Asszonyom, ha van valami intézkedni valója, úgy hívassa el azonnal családtagjait és a közjegyzőt is.

— Az Istenért — jajdult fel az asszony — végem van?
— Azt nem mondtam, de miért legyek én az egyetlen bolond, akit ebben a cudar időben hiába rángattak ki az ágyából...

Magyarország Védőasszonya (Könyörgés Szűz Máriához) címmel most jelent meg székelykeresztúri Molnár Sándor, a tehetséges székely költő, főhadnagy legújabb verses kötete, amely Szűz Mária vallástörténelmi hagyományainak első ilyen irányú feldolgozása. A könyv ára P 1.— Megrendelhető utánvétellel Molnár Sándor írótól, Budapest, Ludovika Akadémia.

Az alábbi hangverseny-hírekről értesültem: A dóni kozák kórus Serge Jaroff vezetése mellett okt. 30. és november 2-án két hangversenyt ad a Koncert rt. rendezésében. — Ugyanez az iroda intézi Kalmár Tibor, a népszerű dalköltő dalestjét, mely nov. 4-én lesz megtartva. — A Harmonia hangverseny iroda intézi Sauer Emil zongoraestjének rendezését nov. 7-én. — Dusolina Giannina a világhírű soprán énekesnő hangversenye nov. 6-án lesz a Rózsavölgyi iroda rendezésében. — Balázs Árpád magyar nótáestjét november 9-én tartja. — A Harmonia hangversenyiroda rendezi Hubermann Broniszlav hegedűestjét november 14-én. — Cselényi József magyar nótáestje november 11. — Nádor Jcska november 18-án tartja nótáestjét. Huszonhárom szebbnél-szebb régi és új nótáit éneklik: Kiss Ferenc, Kőszeghy Teréz és dr. Szedő Miklós. A kíséretet Bura Sándor zenekara szolgáltatja. Jegyek már kaphatók: Nádor Kálmán zeneműkereskedésében, IV., Károly körút 8. és a Harmonia hangversenyirodában, V., Dorottya-u. 10.

Egy társaskörben a szegény leányok kihazasítása céljából estélyt és ezzel kapcsolatosan gyűjtést is rendeztek. Egy kis fiú azt kérdezi a papájától:

— Mondd édesapa, a szegény leányok nadrágot viselnek?
— Micsoda kérdés ez?
— Mert te nadrággombot dobtál a perselybe...

Kezét csókolom.

Tisztelettel közöljük kedves előfizetőinkkel, hogy bár a folyó évben 30%-kal emelkedtek a nyomda- és papírárak, ennek dacára az eddigi negyedévi 6 P. és félévi 10 P. előfizetési díjat nem emeljük fel, ellenben az egész évi 18 P. előfizetési díjat, az említett drágulásra való tekintettel, kénytelenek vagyunk 20 P-re felemelni. Ezzel kapcsolatban egy kedves meglepetést is bejelenteni kívánunk. A meglepetést — mely a jövő évi ajándékunk lesz — már kivitelezés alatt áll s a jövő, 1929-ik évben, minden előfizetőnknek megküldjük. Az ajándékba küldendő tárgyakra vonatkozólag megemlíteni kívánjuk, hogy az az eddiginél is szenzációsabb, szebb és értékesebb lesz, s bár a multban számtalan köszönlével bizonyította, hogy mélyen tisztelt előfizetőink ajándékunkkal meg voltak elégedve, a jövő évi ajándékunkkal kapcsolatban előre is garantáljuk, hogy lapunkkal szemben tanúsított bizalmukra továbbra is méltók kívánunk maradni, mert a jövő évi 8 drb. ajándékunk minden tekintetben felette fog állani eddigi ajándékunknak. Ajándékaink rajzát, leírását lapunk november 1-i számában leszünk bátrak kedves előfizetőinknek bemutatni.

Tisztelettel

a KIADÓHIVATAL.

Mit főzzek?

Október 21. Vasárnap: Tyúklevés májgaluskával és hús a levesben, libamáj rizottó, paprikasaláta, özgerine sütve, almáspité, mokkatorta. **Vacsora:** Hemendeksz, füstöltnyelv, sajt, gyümölcs.

Október 22. Hétfő: Zöldséglevés, sodrott hús, kelfőzelék. Stefánia keltészta. **Vacsora:** Vesevelő burgonyapüré körítéssel, káposztasaláta, gyümölcs.

Október 23. Kedd: Burgonyaleves, töltöttpaprika, mákos és d'ós rétes. **Vacsora:** Beefsteak, vegyes körítés, gyümölcs.

Október 24. Szerda: Bableves csipetkével, pácolt nyúl zsemlyegombóccal, mogyorófelfújt csokoládé-krémmel. **Vacsora:** Gombával töltött csirke, welsi-saláta, gyümölcs.

Október 25. Csütörtök: Karfiol-leves rizszel, székelygulyás. női szeszély. **Vacsora:** Kirántott borjúszelet, petrezselymes burgonya céklával, gyümölcs.

Október 26. Péntek: Gombaleves galuskával, karfiol vajjal, ráchal, turósbéles. **Vacsora:** Tojásomlett gombával töltve, sajtos makaroni, gyümölcs.

Október 27. Szombat: Gulyáslevés, daramorzsza málnaszörppel. **Vacsora:** Debreceni tormával, gyümölcs.

Október 28. Vasárnap: Ragoulevés, kirántott palacsinta velővel töltve, sült kappan, széna-szalma körítés, fejes saláta, gesztenyepüré. **Vacsora:** Hideg sült, karfiol-saláta, sajt, gyümölcs.

Október 29. Hétfő: Húslevés csigatésztával, főtt hús, kapormártás, gombakörítés, alma pongyolában. **Vacsora:** Rizsás libaaprólék, paprika-saláta, gyümölcs.

Október 30. Kedd: Köménymaglevés, pároltlibamell, kalaráb főzelék, Anizszlet borsatóval. **Vacsora:** Töltött galamb vegyes kompóttal, sajt.

Október 31. Szerda: Porélevés, Eszterházy-rostélyos, tökfőzelék, forgácstészta. **Vacsora:** Savanyútüdő zsemlyegombóccal, sajt, gyümölcs.

Egyszerű étlap

Október 21. Vasárnap: Tyúklevés májgaluskával, hús átsütve, sültburgonya, paprikasaláta, mákos és diós rétes. **Vacsora:** Vagdalt libamell, karfiol-saláta, gyümölcs.

Október 22. Hétfő: Zöldséglevés, sodrott-hús, kelfőzelék. **Vacsora:** Gomba rizszel, sült paprika-saláta, gyümölcs.

Október 23. Kedd: Burgonyaleves, töltöttpaprika. **Vacsora:** Vajaskenyér, parizerszelet, gyümölcs.

Október 24. Szerda: Bableves kolbásszal és csipetkével, szilvásgombóc. **Vacsora:** Marhagulyás burgonyával, gyümölcs.

Október 25. Csütörtök: Karfiollevés kaproskáposzta, friss kolbász sütve. **Vacsora:** Kirántott palacsinta velővel töltve, gyümölcs.

Október 26. Péntek: Gombaleves szágóval, turósderlye. **Vacsora:** Kávé, vajaskenyér, gyümölcs.

Október 27. Szombat: Gulyáslevés, daramorzsza málnaszörppel. **Vacsora:** Debreceni tormával, gyümölcs.

Október 28. Vasárnap: Borjúsontlevés, libaháta egybesütve, sültburgonya, vöröskáposztasaláta, nőiszeszély. **Vacsora:** Vagdalt libamell, karfiol-saláta.

Október 29. Hétfő: Húslevés árpakásával, főtt hús, kapormártás, gombakörítés, alma. **Vacsora:** Egy pohár tej, körített liptói, zöldpaprika.

Október 30. Kedd: Köménymaglevés, töltött kalarábé, szőlő. **Vacsora:** Töltött borjümell egybesütve, vegyes kompót.

Október 31. Szerda: Porélevés, pácolt-nyúl gombóccal, gyümölcs. **Vacsora:** Tea, borjümáj-pástétom, gyümölcs.

Háztartás

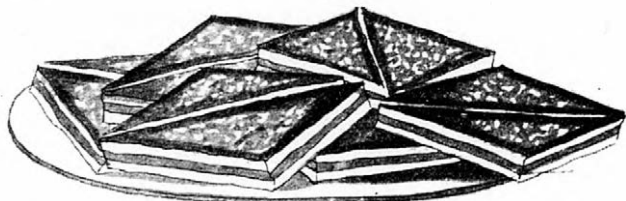

tojást, borsot, sót, 5 deka vajat és gyurjuk jól össze, készí-
tunk belőle szeleteket, mártjuk lisztbe, tojásba és morzsába
és forró zsírban süssük ki.

Pulykasült. A pulykát megtisztítjuk, begyét vigyázva
kivesszük, hogy a külső bőr ne sérüljön meg. A mell végé-
nél felvágjuk és belső részét kivesszük, jól kimossuk. Két
zsemlyét tejben megáztatunk, adunk bele három keményre
főtt reszelt tojást, három nyers tojást, kevés zsírt, borsot és
apróra vágott zöldpetrezselymet, jól összegyurjuk és a töl-
teléket a begye helyére téve, bevarrjuk. A pulykát besózzuk,
tepsibe tesszük, fagyos zsírral bekenjük, alája pár kanál
vizet öntünk és sütőbe téve, gyakori öntözgetés és forgatás
után pirosra sütjük. Tálaláskor a töltött részt külön szele-
teljük és a hus köré rakjuk.

Ponty tejfölösen. Az egészben hagyott halat besózzuk,
belsejét majoránnával meghintjük és teszünk bele egy
esomó zöldpetrezselymet. A tepszi aljára pálcikákat helye-
zünk és arra fektetjük a halat, zsírt adunk alá és gyakran
locsolva sütjük. Ha megsült, meleg tálra tesszük, a levébe
apróra vágott zöldpetrezselymet teszünk, tejfelt öntünk
bele és forrni hagyjuk, azután a halra öntjük. Zsírban sült
burgonyát adunk körítésnek.

Őz-szelet. Az őz vesepecsenyéjéből készítjük, ha azon-
ban ez nem áll rendelkezésre, esontozzuk ki a gerincét,
tüzdöljük meg szalonnával. Kevés sárgarépat, hagymát,
francia hagymát, babérlevelet fokhagymát, kakukfűvet, roz-
marint, zöldpetrezselymet pirítsunk meg 10 deka vajban,
majd eresszük fel vörösborral, borsozzuk és sózzuk meg,
főzzük puhára, azután szűrjük át és ha kihült, ebben a lé-
ben hagyjuk két napig az őzhasat, azután süssük meg. A
pác levét hagyjuk elfőni felényire és tálalás előtt tegyünk
a mártásba nagy szeletekre vágott szarvasgombát, öntsünk
bele madeirabort és tálaláskor a mártást öntsük az őz-szele-
tekre.

Turóspité szeletelése és szervirozása.

Borjumájpástétom. Fél kg. borjumáját sósvízben meg-
főzzük, azután apró darabokra összevágjuk és 10 perelg
zsírban forgatjuk, két tojást keményre főzzük, azután a
májjal együtt hagymás zsírral szítán áttörjük, teszünk bele
egy kis szegfűszeget, jól összekeverjük. Kenyérre kenve tea-
hoz igen ízletes. Hideg helyen napokig eláll. Ludmájból
épp így lehet pástétomot készíteni, azonban a ludmáját
nem kell főzni, csak bő hagymás-zsíron sütni és mint fent,
elkészíteni.

Receptek

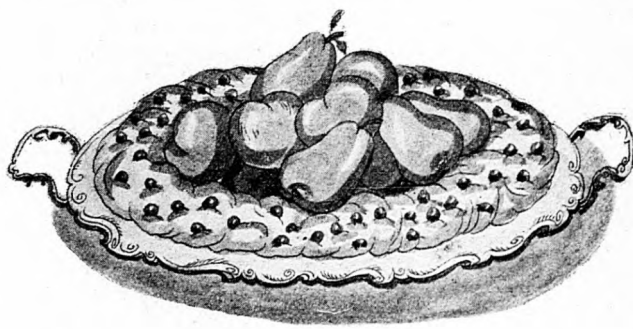
Krémtorta. Hat tojássárgáját habosra elkavarunk 18
deka cukorral, hozzáadunk kevés vaniliát, 1 szelet reszelt
esokládét, 10 deka rizslisztet és végül a 6 tojás fehérjének
kemény habját. Kikent formában két részben megsütjük és
a következő töltelékkel megtöltjük: 14 deka darált diót
ízlés szerint vaniliás cukorporral összevegyítünk, egy csésze
felforralt tejszinnel leforrázzuk és addig kavargatjuk, amíg
lehül. Ekkor 10 deka habosra kavart vajjal összevegyítjük
és ha a torta kihült, megtöltjük vele és külsejét is bevonjuk.
Dr. Páll Andorné, Budapest.

Előétel. Öt-hat nagy burgonyát karikákra vágva,
zsírban kisütünk. Fél kg. sertéshúst megdaralunk és hagy-
más zsírban párolunk. A forma alját burgonyával kirakjuk,
rá egy sor húst, újra burgonyát és így tovább, míg a forma
megtelik. Huslével leöntjük és sütőben egy óráig sütjük.
Tálalás előtt félórával negyedliter tejfellel leöntjük és
visszatesszük a sütőbe. Lapos, kerek tálba kibortjuk, céklá-
val, petrezselyemzölddel díszítjük.

Babuczay Miklósné, Esztár.

Sajtos pudding. Egy tűzálló edényt vajjal kikenünk.
Széles, rövid fehérkenyérseleteket vajban világos pirosra
megsütünk, ezzel berakjuk az edény alját. Közben négy tojás-
sárgáját főlitter tejszinnel jól elkavarunk, adunk bele kevés
sót, 12 deka reszelt, zsíros sajtot s a négy tojás keményre
vert habját. Ezzel leöntjük a sült kenyérseleteket és sütő-
ben sárgára sütjük.

Dáné Istvánné, Hódmezővásárhely.

Befőtt szervirozása.

A befőttet mély tálba helyezzük, tejszinnel körül díszítjük;
a tejszinnel fölrítván meggy- és cseresznyebefőttet rakunk.

Vegyes gyümölcs-kocsonya. 8 deci vizet forralunk fel
25 deka cukorral, 3 narancs és 2 citrom levével. Mielőtt le-
vonnánk a tűzről, tegyünk bele 6—7 lap gelatint és szűrjük
át az egészet ruhán. Ekkor egy formát rakjunk félignél fel-
jebb soronként málna eper és ribizlivel vagy más gyümölcs-
essel. Ha az átszűrt szirup langyos, az egészet öntsük a gyü-
mölcsre és tegyük hideg helyre vagy jégre. Tálalás előtt a
formát egy pillanatra forró vízbe mártjuk, hogy szépen ki-
boruljon. Süteményekkel tálaljuk.

Eperjessy Kálmánné, Rákosszentmihály.

Huszárcsók. 10 deka zsírt, 14 deka vajat, 14 deka
cukorral habosra keverünk. Azután három tojássárgájával
még félórahosszat keverjük és végül két főtt tojás szítán
áttört sárgáját és 35 deka síma lisztet adunk hozzá. A két
tenyer között gombócot formálunk és kisújjal a közepébe
mélyedést nyomunk. Halvány rózsaszínre sütjük és sütés
után gyümölcsleveset teszünk rá.

Bálint Istvánné, Szolnok.

Zsemlye pudding. 6 tojássárgáját 14 deka finomra tör-
ött cukorral habosra keverünk. Egy nagyobb vagy 2 kisebb
zsemlyét tejben áztatunk és kicsavarva a tojásához kever-
jük. Teszünk azután még hozzá 8 deka mazsolaszőlőt,
ugyanannyi hámozott mandulát darálva s utoljára a 6 to-
jás habját. Kikent és behintett puddingformában három-
gyed óráig gőzben főzzük. Bor-sadót adunk hozzá.

Hermann Károlyné, Esztergom.

Tanácsot kérnek

Kérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy lejárt előfizetéseiket a megküldött csekkapon szíveskedjenek megújítani, hogy lapunk előállításával felmerülő igen súlyos kiadásokat mi is akadálytalanul fedezhessük.

Teljes tisztelettel a Kiadóhivatal.

Tanácsot kérek olvasótársnőimtól,

hogy mit tegyen az olyan leány, kinek álma, vágya netovábbja férjhezmenni, szerető férjjel, gyermekekkel, meleg, barátságos otthonnal

bírni. Csinos is vagyok, intelligens is és mégis félek, hogy álmom sohasem fog teljesülni, mert nincs hozomány, csak szeretetre vágyó, szeretetet adni akaró szívem. Kérem, feleljenek nekem, hogy mondjak-e le végleg álmaimról és törődjek bele, hogy ma már a boldogságot is csak pénzért adják? „Egy huszonhatéves szőkeleány.“

Kérem, kedves olvasótársnőimet, kiknek birtokában megvan a „Ferdinánd“-teszta receptje, szíveskedjenek lapunk útján megadni. Előre is hálás köszönetet mond:

„Győri asszony.“

Ki tudja, kedves olvasótársnőim közül a következő nóta szövegét és kottáját hol lehet beszerezni:

„Letagadjuk, hogy szívünkben mind a ketten vérzünk, De az utca két sarkáról mégis visszanezünk.“

Hálás köszönettel

„K. Mária.“

Nagyon szeretném megszerezni a majoránás metélt receptjét. Nagyon hálás volnék, ha megkaphatnám. Sok köszönettel:

özv. Sz. I.-né.

Nagyon sajnálom, hogy lapunkban nem közölhették le az: „Ötvenszer is lehullott már az akáfa fehér fürtös virága“ című nóta szövegét, én is szeretném megszerezni. Nagyon hálás köszönettel venném, ha valamelyik előfizető-társnőm szíves volna az én részemre is beküldeni. Viszontszolgálatra szívesen készen

„Terus.“

Két apró leánykám aranyszőke haját nagyon szeretném a megbarnulástól megóvni. Nagyon kérem kedves olvasótársnőimet, ha tudnának valami hathatós, de teljesen ártalmatlan szert, ami hajuk szép színét megtartaná, szíveskedjenek velem közölni. Előre is hálás köszönetet küld a szíves közlésért

„Egy szabolesi mama.“

A sok szomorú levél között egymagában megbújva a napsugár csillogó fényével aranyozottan köszöntött be e drága kis levél, melyet leközlünk, mert tudjuk, hogy olvasóink körében is szeretetet vált ki.

„Kedves Főszerkesztő Ur! Sokszor eszembe jutott már, milyen kár, hogy a gondolatokat csak szürke szavak, fekete betűk útján tudjuk továbbítani. Mennyivel szebb, tisztább lenne például az a levél, amely gondolatpostán jutna el rendeltetési helyére, arról pedig nem is beszéllek, hogy mennyivel pontosabban érkezne oda. Ne gondolja, hogy mindez, amit eddig leírtam, csak merő filozofálás. Nem, ez csak mentegetődzés. Azt akarom mondani vele, hogy én már gondolatban sok-sok levelet megírtam, Önökhöz címeztem, de ha jól gyanítom, egyik sem érkezett meg. Mindebből tehát világos lesz kedves Szerkesztő úr előtt, hogy én a lusta levélírók fajtájából való vagyok. Beköszöntőnek ennyi is elég. Többet nem is írok magamról, hiszen — bár soha sem látott — tudja milyen vagyok, hogyan gondolkozom, milyen a világfelfogásom. Ne nevesse ki, ez így van. Mert mi, akik a Magyar Uriasszonyok Lapját olvassuk, mindnyájan hasonlítunk egymásra. Egyikünk Erdélyben született, másikunk a Felvidéken, egyikünk szegény, másikunk anyagi jólétben fürdik, vannak köztünk boldogok és boldogtalanok, mégis van egy közös vonás rajtunk, amely megkülönböztet bennünket a többiekétől. Van egy láthatatlan fonál, amely összeköt bennünket. A gomolyag ott van az Önök kezében, a fonál szerteágazik, összekapcsolja azokat, akiket csak tér választ el egymástól, azokat, akik lelkileg egyek. Ezt teszi a Magyar Uriasszonyok Lapja. Ezért tölt be hivatást. Aki ezt a lapot olvassa, léha, üres nő nem lehet. S akiben nincsen lélek, az ne is vegye kezébe ezt a lapot, mert nem fog semmit sem találni benne. Aminthogy a drágakő is csak a műértő kezében lesz értékessé.

Multkoriban megismerkedtem egy nagyon derék, komoly gondolkozású fiatalemberrel. Társaságban találkoztunk. Előkerültek a szokott társaságbeli témák. Pletykákat, időt, színházat elvégeztük, rátértünk a soha ki nem meríthető témára, a házasságra. Vagy helyesebben mondva az ő esetében, még inkább a házassodás volt az aktuális téma. De ő ez ellen hevesen tiltakozott. Nem a szokott „nem nősülök“ frázisokat hozta elő, hanem komolyan, tárgyilagosan beszélt. Elmondta, hogy szívesen meg-nősülne, hiszen jó állása, szép jövedelme van, de nem lehet. Nem lehet, mert azok a leányok, akik közül ő választhatna, már nincsenek. Megölte őket a háború, a küzdelem, a harc a férfiert, a szórakozásért, meghaltak és jazz-bande játszik a sírjukon.

Elhallgatott. Várta a gúnyos mosolyt az ajkamon. Várta ellenvetéseimet. Nem feleltem semmit. Pár percig hallgattam, azután azt mondtam neki: — Holnap küldeni fogok magának valamit...

Lehet, hogy éjszaka álmatlanságot okozott neki ez az ígéretem. Lehet, hogy szerelmes levelet várt, tőlem s én küldtem neki három szám Magyar Uriasszonyok Lap-ját.

Két nap múlva levelet kaptam tőle. Megértette, hogy a lap felelet volt az ő szavaira. Hálás, színes szavakban köszönte meg, hogy bemutattam a lap hasábjain keresztül

Mindenki számára **erőt—egészséget** jelent a
„HERKULES“ VITAMINOS MÁJAS

Gyártja és forgalomba hozza:

LENGYEL HENTESÁRUGYÁR R.-T. V., BERLINI-TÉR 7
 II., Margit-körút 6
 VII., THÖKÖLY-ÚT 20
 és a vásárcsarnokokban

azoknak a leányoknak, akikből a magyar uriasszonyok lesznek.

Mert, amíg van asszony, leány, aki ezt a tiszta, nemes levegőjű lapot kezze veszi, addig nem kell féltünk családí tüzhelyünket, — írja levelében.

Azután eljött hozzánk és még sokat beszélt a lapról. Minden sorát elolvasta és úgy élvezte, igen úgy élvezte, mint az édes, zamatos otthoni kávé, az émelyítő, inyenc falatok után.

Ne haragudjon, hogy untatom evvel a kis históriával, de hiszen a gyerek is elmondja otthon, ha dicsérik a fészket.

Remélem, nem untattam nagyon. Nem is kérem, hogy válaszoljon, hiszen válasz nekem minden sor, amelyet a lapban olvasok. Válasz egy-egy — talán még tudat alatt élő — kérdésre, gondolatra. Üdvözlí öszinte híve
„Egy hűséges olvasó.“

*

Mit is válaszolhatnánk. Szemünket csillogóbbá teszi a kedves levél hatása és köszönjük, nagyon köszönjük, hogy lapunkon keresztül bemutatta a magyar urileány és uriasszony lelki- és gondolatvilágát. Kezeit hálásan csókolja a
Szerk.

Üzenetek

„Mandulata.“ Lapunk egyik nyáreleji számában hasonló kérdésre e rovatban izentük az elhízástól szintén rettegő és tanácsért hozzánk forduló több olvasónknak, hogy egy kis szigorított étrenddel, bizonyos kényelmekről való lemondással meg lehet akadályozni az elhízás veszedelmét. Ezt a tanácsunkat megismételjük, miután hatásáról alkalmunk volt meggyőződni. Mindenesetre nagyfokú önmegtartózkodásra van szükség, ha a kívánt eredményt elérni és biztosítani akarja. Be kell vezetni a reggeli és estéli negyedórás rendszeres szobatorna alkalmazását, melynek változatait lapunk e hó 10-i számában bemutattuk. Le kell mondani a kedvelt ebédutáni alvásokról és az étrendből törülni kell a főtt tésztaikat, tortákat, édességeket, zsíros ételeket, sertéshúst, burgonyát. Ezenkívül hetenként két napon, például kedden és pénteken, tejkurát kell tartani, ami abból áll, hogy csak tejet szabad fogyasztani kétszer-sülttel. Ezen két napon leg több 2—2 liter tejet vegyen magához. Mindennap szükséges volna, hogy nagyobb sétát tegyen, de különösen a tejkurás napokon naponta legalább két órát kell feltétlenül sétálni. Ha minden este bevesz még egy Bayer-féle purgót, az a további zsírlerakódást megakadályozza és az eddigi súlyából is néhány kilót le fog adni. E kúra alkalmazása biztosítja az arc frissességét és a rugalmas, de nem elhízott, szép alakot. Üdv. a Szerk.

Betegszívű kisleány. „Dehogy is hibás, kedves „betegszívű kisleány.“ A Teremtő mélyen beoltotta már az ilyen kisleányok szívébe is a legszentebb és legnemesebb hivatást és maga, mint mindnyájan, csak engedelmességek annak a láthatatlan Dirigensnek, aki előtt nem titok a szív gyorsabb ütemű dobbanása, aki előtt nem lehet elrejtteni a gondolatot. Miért is lehetne ezézt magát hibáztatni, hisz szeretni boldogság és ki nem vágyik boldog lenni. Ez az egyedüli érzés, mely a lélek mélyéig hatol, ebből az érzésből nyílnak a legszebb virágok. Bár maga most úgy látja, hogy körülötte egy világ dőlt romba és didereg, csalódott szívvel azt hiszi, hogy örök társtalanságra ítéltetett, pedig nem történt más, mint tévedett. Ugy-e, csak tévedés lehet az, ha valakit megajándékozunk a szívünkkel és az a valaki érzé-

ketlenül elmegy mellette. Ez történt magácskával is. Most kissé tágra nyitott szemmel néz vissza és hisszük, hogyne hinnénk, hogy fáj a csalódás, de különösen azért fáj, hogy nem ismerte meg az illetőt jobban és ha rövid időre is, de helyet engedett neki a szívében. Van az ön részére egy nagyon radikális tanácsunk, amely egész bizonyossággal használna: ne gondoljon reá. Csak azt tanácsolhatja magának a nem viszonzott szerelemből támadt büszkeség is, mely mindig együtt, párhuzamosan növekszik a szerelemmel a nő szívében. Ebben az esetben nyugodtan rábízhhatja magát büszkeségére, ne féljen, nem vezet szívtelességre, — és nem fog inkorrekttséget elkövetni még akkor sem, ha a szíve hajlandó lenne a megalkuvásra és azt dobogná, hogy írjon neki. Ne, ne tegye. Ha az illető szeretné, bizonyára módjában volt, hogy annak bizonyítékát is adja, de mivel nem tette és bucsúzatlanul — legnagyobb fokú udvariatsággal — ment el, egyetlen gondolatát sem érdemli meg. El kell felejtetni s ha esetleg mégis úgy hozná a sors, hogy találkoznak, joggal elnézhet felette, mintha sosem ismerte volna. Foglalja el más irányban gondolatait, olvasson, hiszszük, hogy eljön majd az igazi, aki a gyöngédségre gyöngédséggel fog felelni. Üdv. a Szerk.

„Kis tudatlan.“ 1. Férfivendéget soha nem kísérünk ki. Az érkező férfivendéget, ha az a jelenlévő társasággal nem ismerős, önnök kell bemutatni és pedig megemlíti a nevét, például X. Y. úr. 2. Egy nagyon kedves barátónk esküvőjére mindenesetre el kell menni. Ha azonban valamely oknál fogva akadályozva van az elmenetelben, akkor mentse ki magát. Ajándékot illik küldeni, lehet az valami nagyon szép, értékes kézimunka is. 3. Ami a fővárosba való gravitálását illeti, nem helyes-elhetjük, mert félünk, hogy a tulajdonképeni célt nehezebb lesz elérni, mint Ön nagy naivitásában gondolja. A fővárosban nagyon sok képzettséggel rendelkező urileánynak ugyanaz az óhajta, hogy állást szerezzen magának, de sajnos, a jelenlegi viszonyok csak gyéren juttatnak egy-egy nagyon szerény jövedelmű állást. Higyje el, a fővárosi leányok közül számtalanon eszerélnének a vidéken lakó leányokkal, mert a nagy városban nem mindenki szórakozik, de annál nagyobb mértékben harcolnak a kenyérért és évek mulnak el, míg a legszerényebb szórakozásra gondolhatnak. És a végcél, a férjhezmenetel is könnyebben valósítható meg vidéken, mint a fővárosban. Az igazi urileány a fővárosban komoly, számbavehető ismeretséget alig köthet és ha köt is, nem egészen bizonyos, hogy eljut a holtomiglanig. Nem akarjuk lebeszélni tervéről, de figyelmeztetjük, hogy ezer és ezer veszély fenyegeti jelenlegi nyugodt, esendes életét. Kérjük, hogy a ma gondtalanságát ne eszerélje fel oly könnyű szívvel a küzdelem sok keservet tartogató holnapjával. Ha mindenképpen megmarad terve mellett, úgy értesítsen a továbbiakról. Üdv. a Szerk.

„Érdeklődő.“ Lapunk minden száma példányonként is vásárolható. Vidéken minden pályaudvaron kapható, a fővárosban pedig minden pavillonban. Régebbi szám kiadóhivatalunkban beszerezhető. A jelzett számot egyidejűleg megküldünk. Üdv. a Szerk.

„D. Béláné.“ Az avas disznózsír kellemetlen izét és illatát úgy nyomhatjuk el legegyszerűbben, ha szeletekre vágott vöröshagymát kevés zsírral megpirítunk, az avas zsírt jól felhevítjük és a pirított hagymát belekeverjük. Ha nem nagyon avasodott zsírról van szó, azt a következőképen is szagtalaníthatjuk: A zsírt 1 százalékos szódabicarbona-oldattal felfőzzük. A főzés után esetleg fennmaradt szódabicarbonát, továbbá a keletkezett nátron-szappant úgy távolítjuk el a zsírból, hogy azt még egyszer tiszta vízzel felfőzzük. Ha azonban nagyon avas a zsír, nem lehet rajta segíteni. K.-né, Balatonalmádi.

Nagyothallók minden vágyát kielégíti a **SIEMENS-PHONOPHOR**. Ezt a kis készüléket — mely a hallást még a legmakacsabb esetekben is a legtisztábbá teszi — áldják mindenfelé. Egyedüli föelárusító helye: **Magyar Gyógytechnikai Ipar Rt.**, Budapest, VI., Nagymező-utca 4. Díjtalanul bemutatják, próbálja meg.

BRITANNIA SZÁLLÓ

☞ BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 39. SZ.

☞ Elsőrendű csatádi szálló minden modern kényelemmel. Kütinő konyha. Külön diétás konyha orvosi felügyetettel.

A „Három év óta szenvedő asszony“-nak. Én valami harminc esztendeig voltam hasonló betegségben. A házi-orvosom azt mondta már az apósánál, hogy nem sokáig élek. Erre jött a megváltás. Ugyanis megnősültem s a feleségem, ki egy áldott lelkű nő, meggyógyított. Fő a testi és lelki nyugodtság megszerzése és megtartása, mit csak lelki jószággal és türelemmel lehet megszerezni. Minden kis lelkiizgalom ront az emésztőszerveken. Soha, semmiféle orvosságot nem szabad szedni, se szódabicarbónát. Egyedül Málnási Mária-forrásvizet inni, ha módja engedi. Az ismert diétát alkalmazni, t. i. zsírosat, savanyut s olyat enni, ami gázt fejleszt, enni nem szabad, nyers gyümölcsöket egyáltalán nem, szilvát soha. Nem szabad egészen jóllakni. Naplemente után soha nem enni. Keveset vacsorázni, például tea és vajaskenyér, vagy tea és egy kis sonka, tea két híg tojás, vízbe gríz, répafőzelék tükörtojással vagy egy kis sonkával, kávé. Uzsonna: összel egy pár nyers paradicsom levét meginni. Én reggel előtt egy órával ittam. Ha javul az egészség, mindenből lehet keveset enni. De a főtt tészától, savanyú, zsíros ételektől és a sok evéstől mindig óvakodni kell, mert aki már egyszer elrontotta a gyomrát, könnyen elronthatja ismét s ha egyszer elromlott, újra hónapig kell a tulságosan megszigorított és diétikus étrenddel helyrehozni. Fő, hogy a gyomor naponta rendben legyen. Ez olyan betegség, amiből ingerlékeny ember, akiben nincs kellő akaraterő fentieket betartani, az nem tud lemondani és nem gyógyulhat meg. Mintha Isten az élvezeti eshetőségeket próbatevérsre is adta volna, mert aki nem tud uralkodni ösztönei felett, azokat próbára teszik a betegségek, lelkibajok. Az én erős meggyőződésem, hogy Jézusi hit és jóság nélkül nem is élhet az ember helyesen, mert csak földieknek és testieknek él; a hívő a lelkieknek él, a testit megtagadja, mert az minden lelki és testi bajnak az okozója. Szálljon lelkünk igaz fohással az Istenhez és hiszem, hogy a betegségek nagyrésze könnyebbé lesz és sokan meggyógyulnak.

„Tapasztalt öreg.“

„Gyomorhaj“. Szívesen sietek segítségére, hátha használ valamit saját hasonló bajomnál tett megfigyelésem. Nekem már évek óta kellemetlenkedik e baj, de most már csak ritkán fordul elő, holott rendkívül nagy mértékben volt. Ez tulajdonképpen nem kimondottan gyomorhaj, csak kísérő tünete egy testi legyöngültségnek, vagy a sok üléstől is meg lehet kapni. Okvetlen elejét kell venni, nehogy fekélyt okozzon. Ha már röntgenezték kedves férje gyomrát és meg van állapítva, hogy csak gyomorsavtúltengésről van szó, úgy következésként ajánlhatom, ami az én esetemnél enyhített és használt. Bizonyára orvos is mondotta már, hogy semmi savanyú, fűszeres vagy tulszíros dolgot egyelőre nem szabad enni, inkább rizst, grízét és általában olyan dolgokat, ami a gyomrot megtölti és felszedi a savat. Gyümölcsöt csak megfőzve, héja nélkül. Igen fontos, hogy óránként kell enni, míg nagyon erős a gyomorégés, vagyis hogy üresen ne maradjon a gyomor. A sav így lassankint megszűnik s a testsúly is okvetlen gyarapodni fog és ekkor ecetes dolgokon kívül már bármit ehet. Nálam igen jól bevált. A savanyú szájízt mindenkor elmulasztotta néhány szem mandula vagy mogyoró rágása. Orvosságok nálam csak rontottak, kivéve egy szénpirulát (encarbon vagy magnocarbon.) Főbb étkezések után egy-egy darabot kell bevenni. Azonban e helyett jó mindenkor egy késhegynyi szódabicarbona is. Természetesen naponta a levegőn való legalább egy órai séta okvetlen szükséges. E baj kissé hosszadalmas, de el fog mulni, mit szívből kíván melébb

„Margit, Szeged.“

„Egy kíváncsi kislány“. „Viszonthallásig“ elköszönést a rádióban használja az előadó, mert nem köszönhet el „Viszonthallásig“ köszönnél, mivel csak hallja őt a közönség, de nem látja. Bizonyára téved, mert társaságban a „Viszonthallásra“ elköszönnél nem szokás bucsúzni. Üdv. a Szerk.

„Egy három év óta szenvedő asszonynak.“ Sok ismerősöm hasonló betegségben használta a dr. Király-féle gyomorport és kitűnően bevált. Ezért merem ajánlani, hogy próbálja meg. Beszerezhető: Dr. Bisiczky András gyógyszerésznél, Celldömölk. Üdvözléssel Dr. Raffelné.

Százados felesége, Szeged. Minden új, vagy átrakott cserépkályha az első 3—4 napon csak nyitott tüzelés és hamuajtóval tüzelhető. Ezen idő leteltével a fával való begyújtás után megfelelő mennyiségű szén adagolandó a rostélyra oly módon, hogy a szén a rostély egész felületét egyenletesen borítsa be, aminek megtörténtével a felső tüzelőajtó csak behajtható annyira, hogy mintegy 1—2 cm.-nyi nyitott rés megmaradjon, mert különben az a szikrafogóval együtt izzóvá válik és ezáltal meggörbül, úgy, hogy a kályha többé légmentesen el nem zárható. A hamuajtó teljesen nyitva hagyandó mintegy 10 percig, hogy a ráakás után elegendő levegőmennyiség kerüljön az égéshez. Később a hamuajtó nyílása szűkíthető, majd amikor a szén kellően leégett, vagyis lángtalanul izzik, úgy a tüzelő, mint a hamuajtó teljesen bezárandó. Kellő minőségű szénél (nem kormozó, összesülő sajátságú) és jól záró ajtóknál a kályhára többé egész nap rárakni nem kell. Gyenge minőségű szénél és nagy hidegnél a ráakást többször ismételni kell a fenti módon, mi mellett ügyelni kell arra, hogy a hamu onnan előzőleg eltávolítottassék. A hamuajtó még az újbóli ráakás előtt kinyitandó és csak a teljes leégés után csukható be újra a tüzelőajtóval együtt. Sohasem szabad előfordulnia, hogy a lánggal égő kályha hamuajtója idő előtt lezárassék, mert az a kályha felrobbanását vonhatja maga után. Szénporral fűteni nem szabad, mert ez is könnyen robbanást idéz elő. Egy kályhával két szobát fűteni nem szabad, mert ez csak tulfűtéssel eszközölhető, ami a kályha szétrepedését és teljes romlását vonja maga után. Kivétel ez alól, ha a kályha két szobára van megfelelően méretezve. A tisztán fatüzelésű kályhánál, hol hamuajtó nincsen, a tüztérbe merőlegesen berakott a szokottnál nagyobb darab tűzifa teljes leégéséig a tüzelőajtó nyitva marad, csak mikor a parázs már lángtalanul izzik, csukandó le az ajtó és csak másnap, a hamu kitakarítása-kor nyitandó fel. A fűtési sáison megkezdések, az első befűtés előtt, a kemény papírral vagy szalmával kiégetendő a huzat megindítása céljából, mert ellenkező esetben a kályhának nem lévén huzatja, a füst nem mehet ki a kéménybe, tehát a kályhaajtón tódul ki. Üdv. a Szerk.

„Egy három év óta szenvedő asszonynak.“ Az ismét forgalomba került Cigelka „István“ hydrocarbonatumos jódos forrásvíz még a gyomorfekélyt is kigyógyítja, így tehát bátran ajánlom, tessék étkezés után e vizet használni, ennek a gyomorsavtúltengésre egyszerű hatására van. Nagyon lekötelez, ha az eredményt velem közölni szíveskedne. Borbás László tisztv. Bp. VIII., Práter-u. 48.

Kinzó gyomorégése a savtúltengésből ered — ennek leg-többször 'gyomorfekély a vége —
Cigelka „István“ forrásvíz

e bajokat pompásan gyógyítja.

Vezérképvislet: Budapest, V., Sas-utca 29. * Telefon: 120—20

VALÓDI
EZÜST EVŐKÉSZLETEK
SZIGETI
NÁNDOR ÉS FIA

IV., MUZEUM-KÖRUT 17. * BUDAPEST. * KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

Jó tanács!

Az étvágytalan, gyengén fejlett avagy lábadozó gyermeknek **PERFLAMINT** (Anazopyront) adjunk. Ez biztosan meghozza étvágyát, a gyermek megerősödik. Sok orvosi vélemény igazolja a Perflamin jó eredményes hatását. Kapható minden gyógyszerárban. **250 P.**

Apró hirdetések

E rovatban kizárólag előfizetőink privát hirdetését negyedévenként egyszer 15 szó terjedelemtől díjtalanul leközzöljük. Nem előfizetőink részére a hirdetés díja szavanként 10 fillér. — Jelíges levelet csak akkor továbbítunk, ha a levélhez 16 filléres bélyeg van mellékelve.

E rovatban foglaltakért **semmiféle felelősséget nem vállalunk.** Szerkesztőség.

Páratlanul olcsón világmárkás zongorák, pianinók részletfizetésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés Ehall zongoratermeiben, Andrássy út 15.

Perzsa- és más szőnyegek szakszerű és művészi javítást vállalom. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközök. A lap előfizetői részére 10 százalék kedvezmény. Cím: Teharhoukin M. Vosdanik, Budapest, VII., Wesseleányi-utca 1. szám.

Ha valóban tökéletes rágóképességű művészi kivitelű műfogat óhajt, forduljon teljes bizalommal 25 éve fennálló fogászati műtermemhez. 22 P évi aranykorona, 15 P foghuzás és tömés. Igen mérsékelt árak. 10 évi jótállással. **Fenyvesi Jenő** államilag vizsgázott fogász, Budapest, VII., Thököly-út 6. (A keleti pályaudvar ind. old. szemben.) Fogad este 8-ig. Kedvező fizetési feltételek.

Egy teljesen szeparált, szép szoba, konyha, kamra, (a belvárosban), november 1-ére kiadó. Megtekinthető a délelőtti órákban; bejelentés esetén bármikor. V., Személy-utca 7., III. em. 1.

November 1-re keresek megbízható, becsületes, egészséges mindenleányt, aki jól tud főzni. Fizetés 40 P. Családtag két személyből áll. Jó bánásmódban részesül. Cím: „Dr. B. B.“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Középkorú, intelligens nő pénztárnoknői, vagy hasonló bizalmi állást keres. Címe: „Megbízható“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Rákosszentmihályon kertészet létesítéséhez felerészesedésre szakértő kertész kerestetik. Lakást adok. Felvilágosítást nyújt: Halmásy Albert, Budapest, V., Vilmos császárszár-út 10., fldsz. 1.

Intelligens uriaszony, vidékre házvezetőnőnek ajánlkozik. Perfektül főz, varr, kézimunkát, gyakorlottt kozmetikus. Cím: „Kifogástalan“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Okleveles tanítónő, gimn. érettségivel, elemi, polgári és minden középiskola alsó osztályaira előkészít és korrepetál. Cím: Debreczeny, Budapest, Fehérvár-út 147.

38 éves, gyakorlott ápolónő, bármily beteghez ajánlkozik, kis család háztartása vezetését vállalja. Címe megtudható Vajda Magda, Pestszentlőrinc, Kossuth Lajos-u. 159. szám alatt.

Keresztény szigorló mérnök, német, francia és olasz nyelvtudással, urí családnál instructiót vállal, lehetőleg a műegyetem közelében. Címe: „Szigorló 28.“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Két nagyobb gyermekem mellé keresek intelligens, komoly, szerény, feltétlen egészséges urinőt, ki varrásban, háztartásban jártas, németül beszél, kezdőket zongorázni tanít. Cím: Dants Béláné, m. kir. vámszaki főellenőr neje, Biharkeresztes.

Előkelő, gyermektelen házaspár elfogad külön szobába, teljes ellátásra, fiatal, előkelő urileányt. Telefon, zongora, fürdőszoba, gardirozás. Cím: Üllői-út 36., I. em. 5. Telefon: József 332—45.

Két intelligens, négy középiskolát végzett, gyermekszertő, háziasszony elmenne vidéki uricsaláddhoz gyermekem mellé. Házimunkában segédkeznek. Családiás bánásmódot kérnek. Cím: „Gyermekszertők“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Eladó női bundák, megtekinthetők V., Falk Miksa-u. 8. alatt, a házfelügyelőnél. Eladásra kerül egy kitűnő karban lévő, használt mormota-bunda, egy posztó városi-bunda bélelve, sealskin gallérral.

Két egészen új márványkandalló eladó. Budapest VIII., Baross-utca 88., II. em. 3.

Két tagból álló jegyző-család elfogad gondozásba öreg vagy beteg hölgyet vagy urat. Bővebb feltételek megtudhatók „Jegyzőné“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Női ruhák vagy gyermek ruhák megvarrására, átalakítására ajánlkozik házakhoz napi öt pengő díjazásért szalon-szabónő. Címe: VIII., Rozgonyi-utca 2., II. lépcső, földszint 21.

Kézvel hímzett és csipkével körülhorgolt, szép kiállítási zsebkendőket készítek, darabonként 1 pengőért. Legkisebb megrendelés 3 darab. Nagyobb megrendelésnél portómentes. Cím: Halmágyi E., Budapest, Rákos-u. 17., II. emelet 14.

Jó megjelenésű, szerény urileány, ki a cselédséggel szemben is megbízható, és kéttagu háztartásban házikisasszony szerepét betölteni hajlandó, felügyelő és vigyáz mindenre, cukorbeteg édesanyám mellett szerény fizetéssel otthon talál. Ajánlat dr. Kárpáti Lászlóné, Kiskünyfélégháza, Csongrádi-utca 1. sz. küldendő.

Postagalambok, brünni begyések és németországból származott kanári-madarak eladók. Toldy Sándorné, Cegléd, III., Szalay-utca 19.

Angolul tanítok, 16 évi gyakorlattal, mérsékelt díjért, esetleg ebéd ellenében. Mrs. Brown, VIII., Szentkirályi-u. 35. (Házfelügyelő bővebbet.)

Elsőrendű, kifogástalan házikoszt jutányos áron kapható, házon kívül is. VI., Szinyei Merse-utca 17., III. em. 10.

Perfekt szabónő házhoz ajánlkozik. Vidékre is megy. Cím: Márvány-utca 2. fldsz. 1.

Intelligens, 58 éves uriaszony kisebb háztartás vezetését falun, egy cseléd segítségével, csekély fizetésért vállalja. Cím: „Szerencsétlen uriaszony“ jelige alatt: Post-restante Bak. (Zala-megye) postahivatal.

Teljesen jó állapotban levő, féregmentes háló- és ebédlő-bútor, és egyes bútorok olcsón eladók. Cím: I., Krisztina-körút 115., esetleg a raktárhelyiségben: VII. Népszínház-utca 32., III. em. 1.

Középkorú, művelt urinő, vállalja gyermekek gondozását, nevelését, házvezetést. Fizetés megegyezés szerint. Címe: „Jóbánásmód“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

VI. gimn. és kersk. tanfolyamot végzett urileány feltétlen uricsaláddhoz házikisasszonynak, gyermekek mellé, vagy társalkodónőnek ajánlkozik. Címe: „Komoly“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Rákóczi idejéből való, nagyon szép, metszett talpas üvegtál eladó. Cím: D. Istvánné, Táborhegy 2930. Kata-villa.

Egy szép nagy bútorozott szoba idősebb urinőnek, vagy úrnak, urí családnál kiadó. Cím: D. Istvánné, Táborhegy 2930., Kata-villa.

Keresek egy megbízható, jobb házvezetőnőt azonnali belépésre, egy magányos urinőhöz. Cím: V., Hold utca 19. Menza.

Magányos asszonyt, vagy idősebb leányt keresünk három tagu családdhoz (tanító pár) aki kisebb háztartás vezetését vállalná. Nyugodt otthonra talál hosszú időre. Fizetés megegyezés szerint. — Ugyanott eladó egy egy-éves fehér amerikai leghorn kakas, 10 pengőért. Weiland Rudolfné, Örkény (Pest-megye).

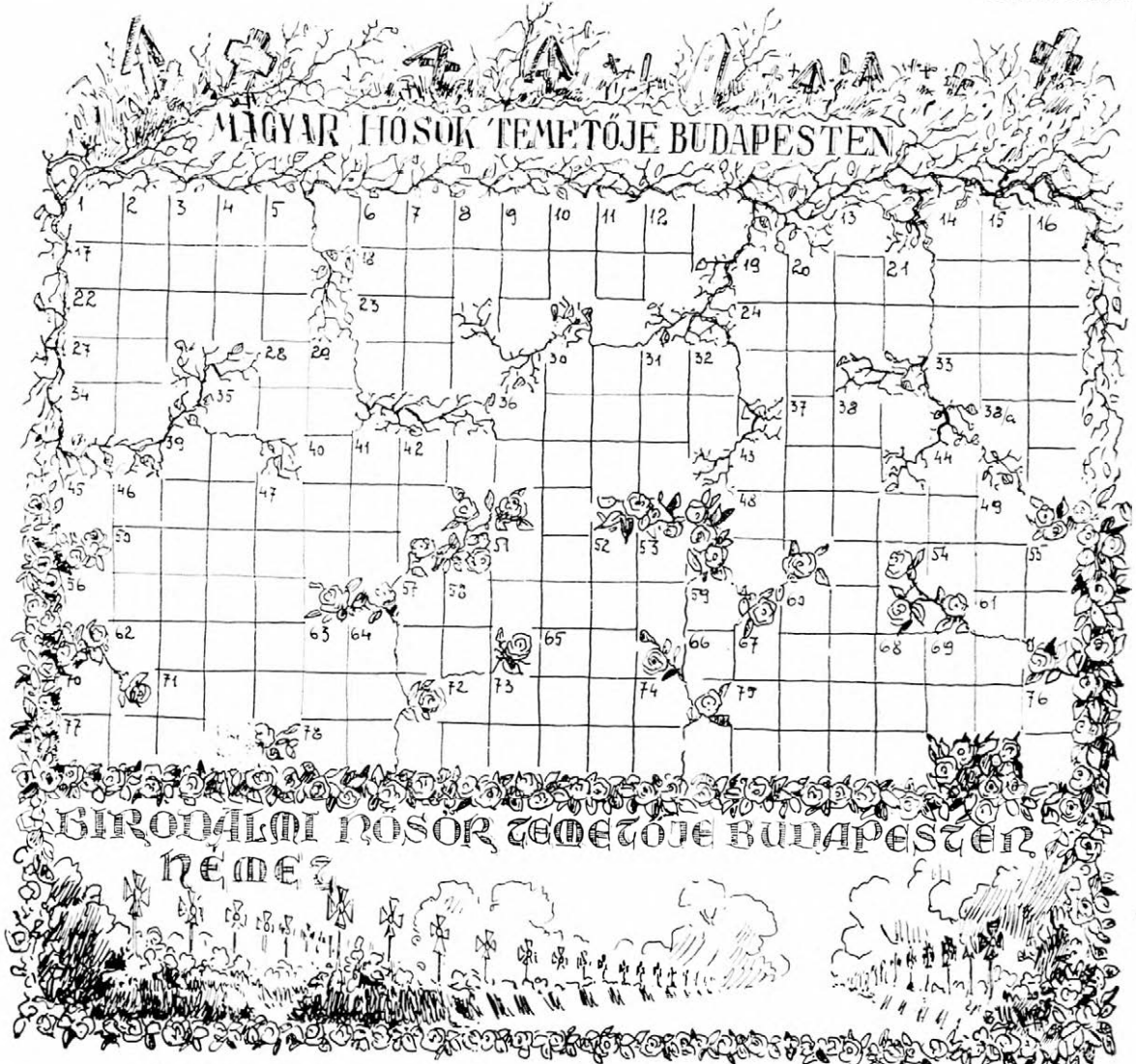
Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTÉSZ BELA
Szerkesztő: tordai BÖJTHE ETELKA
Kiadóhivatali igazgató: BARTHA ISTVÁN
Kéziratokat nem adunk vissza.

Lapunk 1927. évi bekötési táblája
2.— pengőért még kapható
a kiadóhivatalban.

KERESZTREJTVÉNY.

HALOTTAK NAPJÁN

Szerző: Katona

Vízszintes sorok.

1. Ezen a napon látogatod meg halottaidat a temetőben. — 14. Télen a nők nyakban hordják. — 17. Tizenhároman voltak az . . . vértanúk. — 18. Jelenleg még ilyen a magyar hősök temetője. — 19. 1848-ban már nem használták ezt a fegyvert. — 22. A kriptát is zárja. — 23. Gyengéd tiltakozás. — 24. Ünnepléses temetéseken működik közre. — 28. Ebben az országban gyönyörű a magyar hősöknek sírja. — 30. A halottat bucsúztatja. — 33 Ez a fajkutya is megsírattja holt gazdáját. — 34. Összetett mássalhangzó. — 35. Személyes névmás. — 36. Szelid vad neve becézve. — 37. „Gyakran” — német nyelven. — 38 a. Ékezzettel állóvíz. — 39. A jósvíví ember igéje. — 40. Ezelőtt áll a névtelen hősök emlékműve Budapesten. — 43. Halott lelkiüdvéért a sírnál is mondják. — 45. Vidéken még mindig szokásban van az asszonyok által végzett halott . . . — 48. A halotti éneké szomorú. — 50. Ami hősi temetőknél is sok, apró, szomorú . . . van. — 51. Drágakő. — 54. Vidéken temetés után is tartják. — 56 Autót is hajtja. — 57. Halott fekszik benne. — 60. Papír egység. — 61. Személyes névmás. — 62. Krisztus keresztjében az „N” betűt jelenti. — 65. Személyes névmás. — 66. Sírfejtá a keresztényeknek. — 71. Elted utolsó percéig a rosszra csábít. — 72. Gazdaságban van alkalmazva. — 75. Temetésnél a . . . minden keresztény leveszi a fejéről. — 77. Utazik. — 78. Katonáéknál nagy pompával, dísztüzzel megy végbe.

Függőleges sorok.

1. Ami minden földi halandót utolér. — 2. Nemesfém, amelyből a legnagyobb vitézségi érdmet készítették. — 3. Kis

lakóház. — 4. Helyhatározó. — 5. Attila király sírját még ma is . . . veszi körül. — 6. Ez a lövedék is sok, hős katonáknak okozta halálát. — 7. Szép helyen fekvő temetőhelyre mondják. — 8. = 23. vízszintes. — 9. Fordítva időhatározó. — 10. Rövidítés felsorolásoknál. — 11. A magyar hősök temetőjét — sajnos — még máma is — kidőlt kereszték . . . — 12. = 27. vízszintessel. — 13. Temetésen is éneklük. — 14. Vágószerszám. — 15. Kitüntetés másszóval. — 16. Orvossággal teszi a gyógyszerész. — 19. Senki sem fizeti szívesen. — 20. Temetés után falu helyen tartják. — 21. Falusi megszólítás. — 29. Ilyen a halott arc színe. — 30. A német hősök temetőjét a sok színes virágtól egész . . . veszi körül. — 31. A halál . . . rendesen betegség. — 32. = 8 függőleges. — 35. Hirneves ember síremlékét rendesen . . . útján gyűjtik össze. — 36. Katona, de nő is viseli derekán. — 38. Osszel a fák lehulló . . . beborítja a sírokat. (Utolsó betűről ékezetet leveendő.) — 39. A halálnak legjobb . . . háború idején van. — 41. Tengerentúli állam hivatalos rövidítése. — 42. Német helyhatározó. — 43. Becézett női keresztnév. — 44. Fél tucat. — 46. Ilona becézve. — 47. Pap ölti magára temetőskor. — 49. Rendesen a temetőfeliratok . . . ja az, hogy „fel-tamadunk”. — 51. Rövidítés zeneművek címlapján. — 52. Temetési énekekben sok szép szomorú . . . lehet hallani. — 53. „Er-vel közte vadász igéje. — 55. „Sír” másszóval. — 57. „Káté” mássalhangzó. — 58. Amerikai állam. — 59. Az okozat testvére. — 60. Halálesetről is kiállítják. — 63. Visszafelé jár. — 64. Északi királynő neve. — 67. A földet turja. — 68. Madárkirály. — 69. Láp mássalhangzó. — 70. Embert gyöttri, ha halottja van. — 72. A rádió vége. — 73. „J”-vel benne vonat szalad rajta. — 74. = 8 függőleges. — 76. Állóvíz.

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Fotó: Schöffner, Budapest.

vitéz Németsujáry Vilmosné, Budapest.

Fotó: Bóna-Frühjessefi szalon, Nyiregyháza.

Soós Lili és Görömbey Sári, Nyiregyháza.

Fotó: Leont, Budapest.

Krecsányi Sárika, Budapest.

Fotó: Schöffner, Budapest.

vitéz Németsujáry Vilmosné fiacskája: Vilike, Budapest.